

ประภาพรรณ

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา

ณ ฌาปนสถานวัดมหาพฤฒารามวรวิหาร
บางรัก กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒



นางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา

ชาตะ ๑๐ มกราคม ๒๔๙๖

มรณะ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเพลิงศพ นางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยญาณวิถีถึงดวงวิญญาณ ของนางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพคงจะมีความปลาบปลื้มซาบซึ้งเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงสุดยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าครอบครัวอุดมจรรยา ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาทด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และจะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เป็นสรรพศิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

ครอบครัวอุดมจรรยา

ท่านผู้พิพากษาประภาพรรณ อุดมจรรยา

ประวัติการศึกษา

- อนุบาลดวงถวิล
- ประถมและมัธยมที่โรงเรียนเซ็นต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- ปริญญาตรี นิติศาสตร์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท สาขากฎหมายระหว่างประเทศ จากประเทศเบลเยี่ยม

พี่น้องทั้งหมด 9 คน

1. นางธนิตา พลับพลาทอง
2. นายแพทย์สุเทพ อุดมจรรยา
3. นางสาววราวรรณ อุดมจรรยา
4. นางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา
5. นางสาวพรรณนิภา อุดมจรรยา
6. นางสาวอรทัย อุดมจรรยา
7. นางสาวสรรสินี อุดมจรรยา
8. นางวิวรรณ คูเกษมรัตน์
9. นายเทพทัย อุดมจรรยา

ประวัติท่านประภาพรรณ อุดมจรรยา
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

ประวัติการรับราชการ

14 ธันวาคม	2525	ผู้ช่วยผู้พิพากษา
14 ธันวาคม	2526	ผู้พิพากษาศาลอาญา
9 พฤษภาคม	2527	ผู้พิพากษาศาลแพ่ง
1 เมษายน	2528	ผู้พิพากษาศาลแขวงสงขลา
1 ตุลาคม	2529	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
13 กุมภาพันธ์	2532	ผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครเหนือ
1 ตุลาคม	2535	ผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง
3 พฤษภาคม	2536	ผู้พิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้
1 ตุลาคม	2538	ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
1 มกราคม	2540	ผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง
9 พฤษภาคม	2544	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
1 ตุลาคม	2544	รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
1 ตุลาคม	2545	อธิบดีผู้พิพากษาภาค 3
1 ตุลาคม	2546	ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์
1 ตุลาคม	2551	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

ประวัติการรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยสูงสุดตามลำดับดังนี้

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก *ม.ป.ช.*

มหาวชิรมงกุฎ *ม.ว.ม.*

ประถมาภรณ์ช้างเผือก *ป.ช.*

ประถมาภรณ์มงกุฎไทย *ป.ม.*

ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก *ท.ช.*

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย *ท.ม.*

ตริตาภรณ์ช้างเผือก *ต.ช.*

ตริตาภรณ์มงกุฎไทย *ต.ม.*

จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย *จ.ม.*

ประวัติการศึกษา

เริ่มต้นการศึกษาจนถึงระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนเซ็นต์ฟรังซีส ซาเวียร์คอนแวนต์

นิติศาสตร์บัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Free University of Brussels	Master of Laws in International
เนติบัณฑิต	เนติบัณฑิตยสภา
ประกาศนียบัตร	International Association of Traffic and Safety Sciences
ปริญญาบัตรภาครัฐ+เอกชน	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ประกาศนียบัตรการทำวิจัยและปัญหาสตรีศึกษา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิทยาลัยการทัพเรือ	วิทยาลัยการทัพเรือสถาบันวิชาการทหารชั้นสูง
ประกาศนียบัตรหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง (วตท)	สถาบันวิทยาการตลาดทุน

พุทธศาสนสุภาษิต ฉันทลักษณ์

อากาศ บำรุงชีพ

ผู้พิพากษาอาวุโสอดีตรองประธานศาลฎีกา

ประพันธ์มอบให้

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

ท่านประภาพรรณ อุดมจรรยา

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

ศีลห้า, ปัญจศีล

ศีลห้าโลกานุวัตร
นิติบัญญัติตามกฎหมาย
ละเมิดศีลโทษมากมาย
สุขสบายสมาทาน

เว้นฆ่าปาณาติปาตา
เว้นขาดประหัดประหาร
เว้นลักทรัพย์อ๋อทินนาทาน
เว้นจากการขโมย

เว้นกาเมสุมิจฉา
ผิดกามาโดยหิวโหย
เว้นมุสาวาทาโพย
สุราเมรัยโดยมัชชะ

2514 เป็นปีแรกที่ผมได้เริ่มต้น ป.1 ที่เซนต์คาเบรียล ส่วนพี่สาวของผมจิ๋ม อยู่มัธยมปลายที่เซ็นต์ฟรังฯแล้ว บ่อยครั้งเราต้องเดินจากหน้าโรงเรียนมาเทเวศร์ เพื่อมาขึ้นรถเมล์สีน้ำตาล หรือ สีแดงกลับบ้าน 'เดินช้าๆหน่อยสิ ตามไม่ทัน' ผมมักจะตะโกนไล่หลังอยู่บ่อยๆ แต่คำตอบที่ได้ก็คือ ไม่ได้เร่งนี่คือความเร็วปกติ ไม่นานนัก ผมก็เริ่มที่จะคุ้นเคยกับมนุษย์ลมกรดอย่างจิ๋ม ด้วยการวิ่งสลับเดินไปจนจบเทอม

จิ๋มพี่สาวของผมมักทำอะไรรวดเร็ว และจัดการเรื่องเกือบทุกอย่างได้อย่างชะงักงัน

13 มิถุนายน 2552 ประมาณตีสามสี่สิบ เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น ผมถามภรรยาผมว่าใครโทรมาตอนนี้นะ 'โกวโบ้ บอกว่าโกวจิ๋ม อาการไม่ดี ต้องรีบไปโรงพยาบาลด่วน' ภรรยาผมบอก ผมได้เห็นมนุษย์ลมกรดของผมเดินได้ด้วยขาของตัวเองเป็นครั้งสุดท้ายในเช้าวันนั้นด้วยการพยุงของภรรยาผมเพื่อไปเข้าห้องน้ำ หลังจากนั้นเพียงไม่กี่นาที พวกเราช่วยกันอุ้มจิ๋มเข้ารถไปอย่างทุลักทุเล

ประมาณ ตีสี่เช้าวันนั้น ที่ห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลจุฬาฯ หมอบอกว่า 'คนไข้ไม่มีชีพจรแล้วนะคะ เราพยายามจะปั๊มช่วยนะคะ' ตีสี่สิบห้านาที ผมได้โทรหาพี่หมอพี่ชายของเรา เพื่อขอความเห็นว่าจะทำยังไงดี หลังจากที่หมอบอกว่าปั๊มมาแล้ว 15 นาที โบ้น้องสาวของจิ๋มที่ได้ทำหน้าที่ดูแลจิ๋มทุกครั้งที่ป่วยและมาพักที่บ้านสาทร บอกว่า "จิ๋ม สั่งไว้ว่าจะไม่ยอมเป็นผัก" ก็แน่ละสิ มนุษย์ลมกรดที่ไหนจะยอมเป็นผักละ ผมคิดอยู่ในใจ

บ่ายสองในวันเดียวกัน ผมเห็นพี่จิ๋มของผม ในชุดข้าราชการสีขาวในห้องรดน้ำศพ จำได้ว่าครั้งสุดท้ายที่ผมมีน้ำตาก็ตอนที่เดินลงจากเมรุในงานพระราชทานเพลิงแม่ของเรา วินาทีนั้น ผมจึงรู้สึกตัวได้ว่า พี่จิ๋มของเราได้จากเราไปจริงๆแล้ว ไปอย่างที่จะไม่มีวันจะได้เจอกันอีก

พักผ่อนเยอะๆนะจิ๋ม ไม่ต้องรีบอะไรอีกแล้ว

จาก อ๊อด น้องที่ได้อุ้มเธอเป็นคนสุดท้าย

วันเสาร์ที่ 16 พฤษภาคม 2552 วรรณได้ไปรับจิ๋มที่คอนโด เพื่อมาพักที่บ้านหลังจากที่ต่างคนต่างอยู่มาร่วม 20 ปี พี่น้องก็มีโอกาสมาอยู่ร่วมกันอีกครั้งในระยะเวลาสั้นๆ เพียง 5 วัน และได้พาจิ๋มไปทานติ่มซำ เธอทานอย่างเอร็ดอร่อยมาก อยู่บ้านด้วยกันอย่างมีความสุข ขณะเดียวกันเราเองก็รู้สึกว่าจิ๋มเงียบขรึมไป ไม่ค่อยร่าเริงเหมือนจิ๋มคนเดิมที่จะปะทะคารมได้เหมือนก่อน จิ๋มอยู่ในอารมณ์ที่ท้อแท้ว่าตัวเองไม่แข็งแรงไม่รู้จะรับราชการไหวไหม จนตัวเองยังคิดว่า ทำไมน้องเราถึงเป็นข้าราชการที่สมบูรณ์แบบเหลือเกิน

ตราบจนวันที่จิ๋มประสบอุบัติเหตุและเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬาฯ ตั้งแต่วันที่ 1-9 มิ.ย. เราก็ได้เฝ้าดูแลจิ๋มที่โรงพยาบาลจนถึงวันที่จิ๋มกลับบ้านแม่ที่สาทร แต่วันที่ 10-12 เราเองก็ไม่ได้แวะเข้าไปเยี่ยมเพราะรู้สึกไม่สบายตัว แต่คอยฟังข่าวจากอี๊ดทุกวัน จนเช้ามืดวันเสาร์ที่ 13 เวลาประมาณตีห้า ก็มีโอกาสเห็นจิ๋มในสภาพที่ไม่สามารถพูดจาโต้ตอบ หรือทำอะไรได้อีกแล้ว.......หลับเถิดจิ๋ม

ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในบวรพระพุทธศาสนาโปรดรับดวงจิตอันดีงามของจิ๋มไปสู่ภพภูมิที่ดีอันพึงที่จิ๋มสมควรจะได้รับ ชาติหน้ามีจริงขอให้เราเกิดเป็นพี่น้องกันอีก

วรรณ (ตุ๊ดตู่)

คุณจิ๋ม...

แม้เราจะเป็นเพียงเพื่อนรุ่นพี่ (เพื่อนของพี่วรรณ) แต่เราก็รู้สึกชื่นชมและภาคภูมิใจในตัวคุณจิ๋มมาก จะพูดถึงพี่วรรณเสมอว่า “พี่วรรณ ฉันภาคภูมิใจแทนครอบครัวพี่วรรณจริง ๆ ที่มีพี่น้องรับราชการเป็นถึงผู้พิพากษา ที่มุมานะอุตสาหะเข้มแข็ง อดทน ไต่เต้าจนได้ตำแหน่งถึงขนาดนี้ “ทั้งๆ ที่คุณจิ๋มก็มาจากครอบครัวชาวบ้านธรรมดา ๆ”

คุณจิ๋ม เราจะจำภาพเหตุการณ์ บรรยากาศดีๆ ที่เรามีโอกาสใช้ร่วมกัน คุณจะเป็นบุคคลที่เราจะระลึกถึงตลอดไป ขอให้ดวงวิญญาณของคุณไปสู่สุขคติ ภพชาติหน้ามีจริง มาพานพบเป็นพี่น้อง เพื่อนฝูงกันอีกนะ

ศุภร

อาลัยเพื่อนที่แสนดี

เช้าวันที่ 13 มิถุนายน 2552 ตะวันเบิกฟ้าด้วยความเศร้าและสูญเสียของบุคคลหลายวงการ เนื่องจากการจากไปของ ประภาพรรณ อุดมจรรยา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์อย่างไม่มีวันกลับ

"จิ๋ม" เป็นศิษย์เก่าเซนต์ฟรังฯ รุ่นปี '10 ที่เพื่อนๆในรุ่นภาคภูมิใจในหน้าที่ตำแหน่งการงานระดับสูงของวงการตุลาการ แต่ "จิ๋ม" ก็ยังคงเป็นเพื่อนที่แสนดีเสมอต้นเสมอปลาย กับเพื่อนทุกคนแม้จะมีตำแหน่งใหญ่โตเพียงใดก็ตาม เมื่อ 2- 3 ปี ที่แล้ว เพื่อนๆ ได้รับข่าวว่า "จิ๋ม" ต้องผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ เพื่อนๆ ต่าง ก็ทยอยกันไปเยี่ยมตอนพักฟื้น "จิ๋ม" ก็ยังคุยสนุกสนานและแฝงไว้ด้วยสาระเหมือนเดิม ตามลักษณะของสาวมั่นที่เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่เด็ก หลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้ว "จิ๋ม" ก็ใช้ชีวิตตามปกติ ทำงานได้เหมือนเดิมแต่ต้องรับประทานยาปรับความข้นของเลือดอยู่ตลอดเวลา บางครั้งก็จะมีอาการเลือดจางบ้างข้นบ้าง เมื่อต้นปีนี้ "จิ๋ม" โทรฯ มาบอกว่าต้องยกเลิกการเดินทางไปดูงานที่อังกฤษอย่างกระทันหันเพราะเลือดจางเกินไป จึงไม่กล้าเสี่ยงกับการเดินทาง หลังจากนั้น "จิ๋ม" ก็ดูอ่อนล้าและถดถอยไปเยอะ เหนื่อยง่าย แม้แต่เวลาพูดก็เปล่งเสียงเพียงค่อยๆพูดน้อยลงและนอนไม่ค่อยหลับ ผู้เขียนจึงบอกเพื่อนสนิทในรุ่นเดียวกันว่าน่าจะชวน "จิ๋ม" มาอยู่ด้วยสักพัก เพราะ "จิ๋ม" ดูเหงามาก จากนั้น 2 – 3 สัปดาห์ "จิ๋ม" ก็เป็นห่วงคอนโดฯ ของตนเองเลยขอกลับ ทั้งพี่น้องและเพื่อนๆต่างก็ห่วง เนื่องจากช่วงนั้น "จิ๋ม" ดูอ่อนเพลียลงไปอีก พี่น้องจึงชวนกลับไปอยู่บ้านคุณแม่แถวสาทร เมื่อสองสัปดาห์ที่ผ่านมา ผู้เขียนได้รับโทรศัพท์จาก "อี๊ด" น้องสาว "จิ๋ม" ว่าพี่จิ๋มหกล้ม หัวแตก เย็บแผลแล้ว แต่ต้องสแกนสมองก่อนว่ามีอาการอื่นอีกหรือเปล่า วันรุ่งขึ้น ผลออกมาว่ามีเลือดคั่งที่ก้านสมองจึงต้องผ่าตัดเอาเลือดออก "จิ๋ม" ต้องพักในห้อง ไอซียู 2-3 วัน แล้วจึงได้ย้ายไปอยู่ห้องพิเศษรวม 2 คน เนื่องจากหาห้องพิเศษเดี่ยวไม่ได้เลยในช่วงนั้น เพื่อนๆเซนต์ฟรังฯหลายคนได้รู้ข่าวจากการส่ง SMS ของอี๊ดวันละ 4- 5 ครั้ง พอตกเย็น ผู้เขียนก็จะโทรฯไปสรุปเหตุการณ์กับอี๊ดอีกครั้งหนึ่งทุกวัน ก็เป็นที่ดีใจและโล่งใจของทุกคนว่าจิ๋มดีขึ้นเรื่อยๆ

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ผู้เขียนไปเยี่ยม "จิ๋ม" ที่โรงพยาบาลจุฬาฯ "จิ๋ม" ดูสดใส ผิวพรรณผ่องเป็นนวลใยเหมือนตอนปกติ มีเพียงแผลฟกช้ำบนใบหน้าและตามตัวบ้างจากการหกล้ม กับผมที่หายไปบางส่วนเนื่องจากถูกโกนตอนผ่าตัดสมองเท่านั้น วันนั้นเราคุยกันราวกับไม่ได้ป่วยหนักแต่อย่างใด เพียงแต่ "จิ๋ม" บ่นว่ายังนอนไม่หลับเหมือนเดิม แล้วก็จับผม บอกว่าถูกโกนไป ผู้เขียนยังบอกว่า ไม่ต้องห่วงเรื่องทรงผม ถ้าหายดีแล้วก็เปลี่ยนลุคให้เป็นสาวเปรี้ยวไปเลยเพราะใบหน้ารูปไข่สวยอยู่แล้ว ผิวก็ดี "จิ๋ม" ยังบอกว่าก่อนหกล้มน้ำหนักพึ่งขึ้นเลยดูสดใสหน่อย แม้จะป่วยอยู่แต่ "จิ๋ม" ก็ยังเป็นห่วงเพื่อน บอกว่าไม่ต้องอยู่เยี่ยมนานเพราะเป็นห้องรวม ตึกก็เก่า ไม่ค่อยสะอาด ให้กลับไปเถอะ ภายใต้บุคคลิกของหญิงเก่ง แกร่ง เด็ดขาดและสมบูรณ์แบบนั้น "จิ๋ม" แฝงความอ่อนโยนและละเอียดอ่อนไว้ภายในอย่างลึกซึ้ง มีแต่เพียงคนใกล้ชิดมากๆเท่านั้นที่จะรู้ถึงความอ่อนหวานนี้ ใครจะเชื่อว่าการใช้เวลาว่างของ "จิ๋ม" คือ การปักผ้าวาดภาพและจัดบ้านได้อย่างน่ารัก บางครั้ง "จิ๋ม" ก็นำผลงานที่ดูเป็นผู้หญิงเกินคาดมาฝากให้เพื่อนร่วมชื่นชมอย่างน่าทึ่ง ก่อนกลับวันนั้นก็ได้รับข่าวดีจากพี่วรรณที่เฝ้าไข้อยู่ว่า หมอพึ่งแจ้งมาว่าอาการดีมากๆจะให้กลับบ้านวันจันทร์นี้ แต่ตอนนี้ไม่มีใครยอมให้ "จิ๋ม" กลับไปอยู่คนเดียวอีกแล้ว จึงจะรับกลับไปอยู่บ้านคุณแม่ที่สาทร

แต่แล้วก็เหมือนสายฟ้าฟาดลงกลางใจของเพื่อนทุกคนเพราะ SMS ของอิ๊ดเช้าวันที่ 13 นั้นเป็นข้อความที่กระชากใจของพวกเราทุกคนให้งุนงงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น "พี่จิ๋มจากพวกเราไปแล้ว!" ใครจะเชื่อว่าเพื่อนที่ยังคุยหยอกล้อกันเมื่อไม่กี่วันมานี้จะจากไปอย่างง่ายดายเช่นนี้ ทุกคนมีคำถามในใจเดียวกันว่า "ทำไม?" เหตุผลในทางโลก ในเชิงวิชาการแพทย์นั้นพิสูจน์ออกมาว่าพบเลือดคั่งในสมองอีก แต่ในทางธรรมพวกเราได้แต่ถามว่าทำไมสวรรค์จึงจัดวัฏสงสารให้"จิ๋ม"สั้นนักและมารับเพื่อนที่แสนดีของพวกเราไปเร็วเช่นนี้

การจากไปของ ประภาพรรณ อุดมจรรยา ไม่ใช่เป็นเพียงการสูญเสียบุคคลที่รักของครอบครัวของเพื่อนฝูง หรือเพื่อนร่วมงานเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการสูญเสียบุคคลากรที่ล้ำค่าของประเทศชาติไปอย่างรวดเร็วและน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

ผลแห่งกรรมดีใดๆที่ "จิ๋ม" ประกอบไว้ในตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่กับผู้ใกล้ชิด ประเทศชาติ และสังคม ขอจงส่งผลให้ "ประภาพรรณ อุดมจรรยา" เพื่อนรักหลับสบายและไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเถิด

ด้วยรักและสุดอาลัยจาก
เพื่อนๆ เซนต์ฟรังรุ่น '10
ระลึกถึงโดย
รัตนาภรณ์ เกษมอมรลักษณ์

คิดถึงเพื่อนเสมอ

เรา กับ ตัวเอง เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เมื่อไร เป็นคำถามยากที่จะตอบสำหรับเราในวันนี้ เพราะต้องคิดเลข แถมบวก พ.ศ. ตั้งเท่าไร .... ช่างมันเถอะ สรรพนามที่เราเรียกกันก็แทบแยกไม่ออกว่าคำไหน แปลว่า ตัวฉัน กำลังพูดกับตัวเธอ เพราะใช้ตัวเองว่า เรา และใช้ ตัวเธอว่า ตัวเอง นึกถึงแล้วก็งง งง งง แต่ก็จำได้ว่า คบกันตั้งแต่ ประถม ๒ หรือ ๓ นี่แหละ ที่เราคบกัน อาจเ พราะเหตุจำเป็นทางอุปกรณ์การเรียน เช่น ไม่ได้เอาหนังสือเรียนมา เอาแต่สมุดการบ้านที่ว่างเปล่ามา สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปฐมเหตุ ที่ต้องแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตนของเรา ๒ คน ก็อัจฉริยะทางปัญญาวัยประถมที่ต้องมีงานส่งให้ทัน ความจริงใจที่ต้องมีให้กันและกันเพื่อช่วยเหลือกันปกปิดในสิ่งที่ครูไม่ควรจะรับรู้ ไงล่ะ มันเป็นวันที่น่าตื่นเต้นในวัยเด็กเล็กอย่างมาก พอโตขึ้น สมองก็เริ่มพัฒนาที่จะคิดหาวิธีอย่างที่สมัยนี้เขามักจะส่งเสริมให้ทำกัน เรียกว่า คิดนอกกรอบ แต่กรอบในวัยเด็กคือต้องปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนคอนแวนต์ ใครไม่เคยพานพบก็จะไม่ทราบถึงความรู้สึกนี้เพราะมันขัดกับธรรมชาติของเด็ก ที่ชอบซุกซน ลองผิดลองถูก เห็นแย้งกับครู (แถบทุกวิชา) และทำกันเป็นทีม คือแบ่งงานกันทำตามความถนัดรายวิชา

แต่ใครจะคิดล่ะว่า ตัวเอง ได้ซึมซับ ความถูกต้อง ความเห็นอกเห็นใจ ความรับผิดชอบ และความมีเหตุผลเอาไว้ได้อย่างน่าชื่นชม ไม่ใช่เฉพาะกับเรื่องของเพื่อน พี่ น้อง หรืองานที่ผ่านมาทั้งที่สภาผู้แทน ฯ กฤษฎีกา ศาลหลายศาล รวมทั้งต้องไปอยู่ที่ สงขลา และโคราชด้วย แต่ตัวเองยังใช้เวลาในการทำประโยชน์กับองค์กรสาธารณะประโยชน์ด้านสังคม ทั้งในเรื่องสิทธิความเป็นธรรมของผู้เดือดร้อน เรื่องสิทธิสตรี เรื่องการคุ้มครองเด็ก/เยาวชน เรื่องความเป็นธรรมทางสิทธิทางปัญญา ตัวเองก็บุกเบิกทำมาหมด เรา และเพื่อนพ้องทั้งรุ่น ก็ได้แต่รับฟัง แล้วเรียนรู้จากตัวเอง เพื่อพยายามทำตัวให้มีคุณค่าบ้าง

ตัวเอง รู้ตัวบ้างไหมว่าเพื่อนทุกคนชื่นชม ตัวเองที่มีทั้งปัญญา ความรู้ ภาวะผู้นำและความเสมอต้นเสมอปลายตั้งแต่เด็ก จนทุกวันนี้ เพื่อนทุกคนรัก

และเป็นห่วง ตัวเอง เพราะรู้ว่าสิ่งหนึ่งที่ตัวเองเปลี่ยนไปมากคือเรื่องกินน้อย แถมยังกินยาก แต่ทุกครั้งที่เราชวนกันไปเป็นเพื่อนกิน ตัวเองก็จะกินได้ด้วยความเกรงใจเพื่อน

ไม่ว่าตัวเองจะทำงานอะไร พานพบปัญหาอะไร ป่วยกี่ครั้ง เราและเพื่อนทั้งรุ่น ก็ช่วยกันทั้งเป็นกำลังใจ ทั้งทำอาหาร ทั้งชวนกันไปเที่ยว/กิน และแย่งกินกันเสมอ รวมทั้งล่าสุดได้ message วันละหลายครั้งด้วยความสบายใจ ตัวเองอาการดีขึ้น เราเตรียมวางแผนเที่ยวไว้ แล้วใครจะคิดล่ะใน วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ เวลาเช้า message ได้บอกว่า ตัวเองจากเพื่อนไปแล้ว

นอนหลับให้สบายนะ ความดีทั้งมวลที่ตัวเองได้ทำมาตลอดชีวิต จะเป็นแสงสว่างนำทางเพื่อนรัก ประภาพรรณ อุดมจรรยา ไปสู่สุขคติ

เราเอง....

สุจารี+เซ็นต์ฟรังรุ่น ๑๐

กว่า
จะ
ถึง
ชิง
เต่า

หนังสือเล่มนี้ถูกจัดทำขึ้นแทนการส่งความสุขทางบัตรอวยพร และให้ผู้รับที่สนใจเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของเมืองบางแห่งในจีน

ประภาพรรณ อุดมจรรยา

2548

8 วันจากเซี่ยงไฮ้ , หังโจว , ซูโจว, สู่ชิงเต่า

****

นับเป็นครั้งแรกของผู้เขียน ที่ถูกขอร้องให้ลองเขียนบันทึกสรุปการเดินทางไปดูงานบริหารจัดการของศาลเมืองชิงเต่า ตั้งอยู่มณฑลซานตง ประเทศจีน โดยผู้ขอร้องอยากให้เขียนแบบอ่านสนุกๆ ได้ความรู้ ผู้เขียนจึงต้องใช้เวลายามค่ำคืนของการเดินทางแต่ละวันมาเขียนเป็นบันทึกดังกล่าว เพราะรู้ว่าเมื่อกลับมาถึงไทย เวลาคงไม่มี สำนวนคำพิพากษาที่จะต้องอ่านจะต้องศึกษาและเขียนในแต่ละเดือนก็คงดึงเอาเวลาทั้งหมดไป การไปชิงเต่าของเราคราวนี้คณะของเรามีเพียง 4 คน เป็นคณะเล็กๆ เพื่อสะดวกคล่องตัวในการเดินทางไปแต่ละเมือง หัวหน้านำคณะและประสานงานติดต่อคือ ท่านสงวน ลิ่วมโนมนต์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยโยนกซึ่งเดินทางไปมาระหว่างจีน-ไทยนับร้อยครั้ง พูดภาษาจีนสื่อสารได้ดี มีประธานในคณะคือ ท่านอภิชาติ สุขัคคานนท์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 และผู้ติดตามคนสำคัญคือพี่วราทิพย์ภรรยาท่านสงวนที่พูดภาษาจีนได้บ้างและตระเตรียมของขวัญเพื่อตอบแทนในการต้อนรับของคณะผู้พิพากษาเมืองต่างๆ ที่ให้การต้อนรับการดูงานราชการศาลจีนบางแห่งโดยเฉพาะเมืองชิงเต่าซึ่งพวกเราได้รับคำเชิญจากท่าน Qunxian Renประธาน Intermediate People's Court of Qing Dao (เมืองชิงเต่าหรือกิ่งดาว) ซึ่งเคยมาเยือนไทยเมื่อ 7 ปีก่อนและขอต้อนรับกลับไปชมศาลเมืองซิงเต่าบ้าง โดยทางจีนรับรองค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด ยกเว้นการคมนาคมนอกประเทศจีน

ออกเดินทาง 22 ตุลาคม 2547 เวลา 11.00 นาฬิกา

****

ผู้เขียนไม่คิดว่าจะได้มาเซี่ยงไฮ้อีกเป็นครั้งที่ 4 แต่เพราะการเดินทางไปดูงานศาลที่ชิงเต่า (Qing Dao) หากคิดจะนั่งสายการบินไทยซึ่งมีบริการประทับใจในเรื่องอาหาร การต้อนรับ รวมทั้งที่นั่งแสนสบายในระดับ Business Class ทำให้การตัดสินใจจะนั่งสายการบินอื่นที่บินตรงเข้าชิงเต่าต้องล้มเลิกไป ใครจะรู้ว่าประธานผู้พิพากษาที่น่ารักอย่างท่าน Qunxian Ren ของ Intermediate People' s Court of Qing Dao Shan Dong จะจดจำท่านอภิชาติ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค 9 ได้แม่นยำมาก จาก 7 ปีที่ท่านอภิชาติเคยต้อนรับท่านที่จังหวัดชลบุรีสมัยดำรงตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาภาค 2 เมื่อท่านสงวน ลิ่วมโนมนต์มากับคณะของท่านอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ ประธานศาลฎีกา เมื่อ 2-3 เดือนก่อน จึงมีการถามหาท่านอภิชาติโดยท่านประธาน Ren ว่าอยากพบอีก คณะเราทั้ง 4 คน จึงได้มาตามคำเชิญและเดินทางออกจากกรุงเทพฯ วันที่ 22 ตุลาคม 2547 เวลา 11.00 นาฬิกา เครื่องบินใช้เวลาบินประมาณ 4 ชั่วโมงเศษบวกเวลาที่ล่าช้าเล็กน้อย เรามาถึงสนามบินและเสียเวลาประมาณเกือบ 1 ชั่วโมงผ่านการตรวจที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองเซี่ยงไฮ้ เนื่องจากมีผู้โดยสารจากเครื่องบินต่างประเทศอีกหลายลำมาใกล้ๆ กัน แต่เวลาทั้งหมดที่เราต้องยืนรอคอยก็หายเหนื่อยเป็นปลิดทิ้ง เมื่อรับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากทั้งผู้พิพากษาศาลชิงเต่ากับผู้พิพากษาศาลเซี่ยงไฮ้ที่ผู้พิพากษา

หลายท่านมารับที่สนามบินเซี่ยงไฮ้ โดยเฉพาะท่านรองประธานศาลสูงเซี่ยงไฮ้ ท่าน Pan Furen ขอเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำมื้อเย็นของวันที่ 22 ตุลาคม 2547 โรงแรมที่จัดเลี้ยงนั้นท่านรองประธานฯ พยายามจองมาล่วงหน้าเป็นเดือน อยู่ชั้นที่ 11 ของ Peace Hotel ตรงข้าม The Bund หากเอ่ยชื่อ The Bund คนไทยทุกคนที่มาเซี่ยงไฮ้ครั้งแรกจะต้องมาเดินเล่นยามค่ำคืนตลอดทางเลียบริมมหาสมุทร และถ่ายภาพตึกเก่าๆ ที่งดงามสร้างสมัยที่จีนอนุญาตให้ต่างประเทศมาเช่าตั้งแต่สมัยราชวงศ์ชิง ปัจจุบันเป็นที่ทำการของจีนหลายแห่งและก็อนุรักษ์ความงามของตึกไว้โดยประดับประดาไฟอย่างสวยงามยามค่ำคืน การมาเซี่ยงไฮ้ครั้งที่ 4 ของผู้เขียนอาจไม่ตื่นเต้นเหมือนครั้งแรกแต่ละปีก็มาพบตึก อาคารสร้างใหม่อย่างสวยงามที่ฝั่งตรงข้าม The Bund เขตเมืองนี้มีชื่อว่า Pudong ผู้พิพากษาจากศาลชิงเต่าเล่าให้พวกเราฟังว่าปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ ชิงเต่า เขาก็ยังรักเมืองชิงเต่าของเขาว่าดีกว่าปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เพราะชิงเต่าเป็นเมืองชายทะเลแบบพัทยา มีธรรมชาติงดงาม มีบรรยากาศเก่าๆ ที่คนเยอรมันได้สร้างอาคารสวยงามทิ้งไว้ พวกเราในคณะยังให้คำตอบไม่ได้แก่ผู้พิพากษาเพราะมีท่านสงวนคนเดียวที่ไปชิงเต่ามาแล้ว 9 ครั้ง จึงจะตอบได้ ส่วนผู้เขียนกลับคิดว่าแต่ละเมืองของจีนก็มีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นตามวิถีชีวิตของคนที่อยู่ในพื้นที่ การมาเที่ยวหรือดูงานด้านการบริหารจัดการกระบวนยุติธรรมของจีน หากจะให้สนุกและเข้าใจ ควรอ่านหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีน จากอดีตถึงปัจจุบัน เข้าใจระบบการปกครองของประเทศโดยพรรคคอมมิวนิสต์ เมื่อท่านมาเดินตามจุดต่างๆ จะสัมผัสถึง

ความเจริญในอดีตที่ผู้คนอยู่กันมานานนับพันๆปีขึ้นไป อย่างเช่น คืนแรกที่ Peace Hotel โรงแรมนี้ก่อสร้างปี ค.ศ.1906 เจ้าของรายแรกเป็นครอบครัวสกุล Sassoon ซึ่งเป็นคนสัญชาติยิว หรือมีประเทศอิสราเอลเป็นที่อยู่ของชนชาตินี้ปัจจุบัน ภายในห้องต่างๆ ของโรงแรมมีความสวยงามสร้างอย่างแข็งแรงทนทาน ก่อสร้างด้วยไม้ หินอ่อนอย่างดี มีดาดฟ้าให้ชมวิวอยู่ชั้นสูงสุดความมั่นคงแข็งแรงที่สร้างมาเกือบ 100 ปี จนข้าฯ เมื่อไปยืนอยู่บนดาดฟ้ามองไปตามสายน้ำของมหาสมุทรที่เป็นท่าเรือเมืองเซี่ยงไฮ้ มองที่เดินเล่นตรง The Bund หรืออาคารสวยงามฝั่งตรงข้าม คือ Pudong (หรือปู่ดองตามที่ท่านอภิชาติเรียก) ยังรู้สึกถึงความแข็งแกร่งของอาคารนี้ ที่ผู้ยืนอยู่ไม่รู้สึกกลัวระดับความสูงแต่อย่างใด ภายใน Peace Hotel มี Jazz Bar ซึ่งจะเห็นพวกยุโรปหรือคนทางตะวันตกนั่งกันเต็มใน Bar มีบรรยากาศอบอวลของกลิ่นอายยุค Sixties ซึ่งคุณมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ จาก Modernine มาพบแล้วจะรู้สึกว่ามนต์ขลังของ Jazz ที่ Shanghai นี่โรแมนติกจริงๆ ทั้งผู้เล่นในวง และผู้นั่งฟังต่างดื่มด่ำซึมซับกับมนต์เสน่ห์ของเพลง Jazz ที่เราชื่นชอบ ผู้เขียนต้องขอบคุณรองประธานศาลเซี่ยงไฮ้ได้พาเข้าไปดู ใครที่อ่านความเป็นมาในอดีตของเซี่ยงไฮ้จะรู้ว่า คนจีนที่อยู่ทางใต้มีความเป็นตะวันตกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมตะวันออกได้อย่างกลมกลืนเพียงใด ไทยเราอาจรู้จักจากเจ้าพ่อเซี่ยงไฮ้ในเขตเช่าที่มีอิทธิพล ทำธุรกิจบันเทิงต่างๆ ไม่ว่า คลับ การพนันกับชนต่างชาติในอดีตจากภาพยนต์ที่สร้างโดยผู้ผลิตจากฮ่องกง แต่จริงๆแล้วเป็นการปรุงแต่งตามอรรถรสของผู้ชม คนเซี่ยงไฮ้เล่าว่า ถ้าหากจีน

แผ่นดินใหญ่โดยเฉพาะคนเซี่ยงไฮ้สร้างเองก็จะสะท้อนภาพที่เป็นจริง ต่างกับภาพยนต์ที่คนไทยได้เคยชม ผู้เขียนว่าคนเซี่ยงไฮ้ได้กำไรจากการเรียนรู้วัฒนธรรมตะวันตกในอดีตถึงปัจจุบันอย่างมากมายจากการที่เคยเป็นทั้งเขตเช่าหรือให้ชนชาติตะวันตกเข้ามาลงทุนค้าขายบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นครั้งแรก ถ้าใครมีโอกาสได้คุยกับคนจีนที่เป็นรุ่นบุกเบิกไปทางอเมริกาหรือยุโรป และครอบครัวเขาตั้งรกรากในประเทศต่างๆ ดังกล่าว จะเห็นว่า กำไรชีวิตของการเกิดเป็นมนุษย์ คือ การเรียนรู้อย่างแท้จริงเพื่อปรับสภาพชีวิตให้อยู่รอดอย่างมีคุณค่า ทางเอเชียนับว่าจีน ญี่ปุ่น หรือเกาหลีจะมีโอกาสมากกว่าหลายประเทศในเอเชีย เนื่องจากความกันดาร แร้นแค้นในอดีต ประชากรที่มากที่สุดในโลก การมีที่ตั้งภูมิศาสตร์ติดทะเลคนจีนทางใต้บางส่วนต้องเดินทางออกแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติและที่อยู่ที่ดีกว่าเดิมเพื่อยังชีพให้อยู่รอด ทำให้มีคนจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่มีทั่วทุกหนแห่งในโลก

วันที่ 23 ตุลาคม 2547

****

อาหารเช้าที่แสนอร่อยตามธรรมเนียมของคนเซี่ยงไฮ้มีเสียวหลงเปา (ซาลาเปานึ่ง และมีไส้หมูพร้อมน้ำซุปหวานจากการนึ่งขังอยู่ในซาลาเปา) ที่ไทยมีร้านเสียวหลงเปา 2-3 ร้านแล้ว ผู้เขียนไปทดลองทานมา 2 ครั้ง

ที่ถนนสีลม พอผู้เขียนได้มาทานที่เซี่ยงไฮ้จะเห็นหน้าตาอาหารจีนจานเล็กจานน้อยหลายอย่างมากมาย กับข้าวต้มร้อนๆ มีไข่เยี่ยวม้าต้มรวมด้วย ผู้เขียนเข้าใจว่าครบสูตรอาหารเช้าอย่างเต็มรูปแบบของคนเซี่ยงไฮ้ และก็เดินชมสวนของขุนนางที่เรียกกันว่าสวนอี้หยวน ใกล้บริเวณร้านขายอาหารเช้าตรงจุดท่องเที่ยวสำคัญที่ทุกคนมาเซี่ยงไฮ้ครั้งแรกแล้วต้องมาเดิน มีร้านค้าขายของรอบบริเวณมากมาย การนำเที่ยวของผู้พิพากษาเซี่ยงไฮ้นั้นถูกต้องในเรื่องทานอาหารเช้าเสร็จก่อน

พอเวลา 8.30 นาฬิกา ก็เดินชมสวนก่อนที่นักท่องเที่ยวจะมามากมายในช่วง 10.00 นาฬิกา ภารกิจของคณะเราคือ ต้องติดตามให้มีการยืนยันที่นั่งขากลับวันที่ 29 ตุลาคม 2547 เวลา 17.30 นาฬิกา ให้ได้ ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าสายการบินไทยขายดีมากๆ เต็มทุกที่นั่งในระดับ Business และ Economy class ท่านสงวนผู้ช่ำชองจีนทุกซอกทุกมุมไม่อยากให้ภรรยาสุดที่รัก พี่วราทิพย์ต้องนอนแกร่วที่สนามบิน หากเรายังอยู่ในบัญชีผู้โดยสารที่รอคิวขึ้น คณะเราจึงต้องรีบไปสถานกงสุลตรงข้าม The Bund เพื่อขอความช่วยเหลือ แต่โชคร้ายวันเสาร์เขาปิด พวกเราได้พบหนุ่มน้อยจีนชื่อคุณจาห์ทำงานที่ดังกล่าวอาสาจะตามข้อมูลให้จึงจด Code Number ตั๋วที่รอจอง แค่นี้ท่านสงวนก็ยังหวาดเสียวว่าหากเรากลับจากชิงเต่ามาขึ้นเครื่องเย็นวันศุกร์ก็อาจตกเครื่องบินจึงต้องไปสำนักงานการบินไทยที่เซี่ยงไฮ้ พบสาวน้อยชาวจีนที่เป็น Local Staff เธอให้บริการอย่างดี และกดข้อมูลจาก Computer มาแสดงว่า ชื่อของเรา

ทั้ง 4 คน อยู่ในเบอร์ 1-4 ของผู้รอคอยกลุ่มแรก อย่างไรก็ตามพวกเราก็พยายามติดต่อท่านกงสุลคุณอนุสนธิ์ ชินวรรณโณ ขอความช่วยเหลือให้ช่วยอนุเคราะห์อีกทาง เมื่อเดินทางไปชมวัดเก่าแก่ที่เซียงไฮ้ประมาณ 1,700 ปี ระหว่างที่พระซึ่งนำชมพระพุทธรูปเก่าแก่ที่ทางวัดเก็บไว้เฉพาะมีตั้งแต่ ค.ศ. 960 ถึง ค.ศ.1368 รวม 3 สมัย คือสมัยซ่ง สมัยชิง สมัยซ้อง ก็มีโทรศัพท์จากคุณสิริบุญ เลขานุการของท่านกงสุลโทรฯ แจ้งว่า รับข้อมูลแล้วจะคอยช่วยติดตามตั๋วเครื่องบินให้ต่อไป งานนี้หากเราต้องตกเครื่องบินคงหนีไม่พ้นซื้อตั๋วกลับของ China Airlines แทน ผู้อ่านก็ช่วยติดตามว่าสุดท้ายคณะของเราจะตกเครื่องบินหรือไม่ตอนจบก็แล้วกัน

ในช่วงตอนบ่ายคณะผู้พิพากษาจากชิงเต่าก็พาพวกเราไปทดสอบพละกำลังว่าจะเดินทนได้นานเท่าใด ความตั้งใจดีของเจ้าบ้านคือ พาไปชมหมู่บ้านซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้เป็นมรดกโลก ต้องขออนุญาตเขียนชื่อภาษาอังกฤษเพราะข้าฯออกเสียงภาษาจีนได้ผิดเพี้ยนมากมาย หากเขียนทับภาษาไทยผู้อ่านก็อาจหลงไปผิดแห่งได้ Water Country of China Zhou Zhuang เมืองน้ำในชนบทที่คมนาคมทางน้ำ สถานที่นี้ตั้งขึ้นมาเพราะ คุณ Zhou Di ตั้งใจยกที่อยู่และที่ดินของตนเพื่อสร้างวัดทางพุทธศาสนา และอุทิศที่ดินของเขา 13 เฮกตาร์ ในปี ค.ศ.1086 ซึ่งเป็นช่วงของราชวงศ์ซ้อง หากนับอายุเมืองเล็กๆ นี้ก็เกือบ 900 ปีเศษแล้ว สภาพที่คงเก็บรักษาได้ถึง 60% มีบ้านเรือนเก่าๆ ตลอดลำคลอง และก็เดินทางโดยเรือ ปัจจุบันผู้หญิงในเมืองส่วนใหญ่มาทำหน้าที่

พายเรือนำนักท่องเที่ยวล่องตามลำคลอง บางลำสร้างเสน่ห์ให้ลูกค้าโดยร้องเพลงชาวเรือ ให้ลูกค้าถือกรับไม้ให้จังหวะตามเพลง แต่คณะของไทยไม่คิดจะลงเรือโดยเฉพาะพี่วราทิพย์ กลัวตกน้ำ ทั้งที่ผู้เขียนก็คะยั้นคะยอว่าควรจะลงไป เพราะไหนๆ มีสามีมาด้วย หากหกล้มตกน้ำตกท่าสามีจะได้โดดลงไปช่วย แต่พี่วราทิพย์ว่า การทดสอบเช่นนี้กลัวผลตรงกันข้ามเพื่อความปลอดภัยมองดูเรือบนฝั่งดีกว่า พวกเราจึงใช้วิธีเดินเท้าและสนุกสนานเดินเข้าออกบ้านของขุนนาง บ้านเศรษฐีและบ้านพ่อค้าที่มีท่าน้ำของตนเองไว้จอดเรือเฉพาะ จากการเก็บอ่านรายละเอียดจากบ้านต่างๆ ที่บรรยายไว้ในอดีตมีประชากรถึง 4,000 คน อาศัยที่เมืองนี้ ปัจจุบันมีหลงเหลือพวกลูกหลานทำมาหากินกับนักท่องเที่ยวถึง 60 % ผู้เขียนพาพี่วราทิพย์แวะไปบ้านคุณยายหลังหนึ่ง คาดคะเนอายุประมาณ 70 ปีขึ้นไปแล้ว แต่คุณยายนั่งปักผ้าใช้สะดึงขึงผ้าให้ตึงมีเข็มร้อยด้วยสีต่าง ๆ จำนวนหลากหลายปักลวดลายงดงามมาก ผู้เขียนเคยไปเมืองโฮจิมินห์ก็ไปซื้องานปักพวกนี้มาไว้ต้องยอมรับว่าฝีมือของชนชาติเอเชียโดยเฉพาะจีน เวียตนาม ผู้หญิงทำงานได้อย่างสวยงามพิสดาร ฝีมือปักภาพลงบนผ้าอย่างละเอียดงดงามลึกซึ้งคมชัดมากกว่าภาพที่วาดด้วยแปรง เธอเหล่านี้ทำด้วยฝีมือมีความอัจฉริยะล้ำเลิศแต่ภาพวาดส่วนใหญ่โดยชาวตะวันตกกลับได้การรับยกย่องมีราคามากกว่าเป็นผลคุณค่าการสร้างราคาทางโฆษณา งานทอผ้า งานปัก หากผู้อ่านมีโอกาสไปประเทศเนปาล ท่านทูตเพ็ญโฉมได้พาผู้เขียนไปชมพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมพักอาศัยอยู่ และขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเช่นกัน มีอายุประมาณ

700 ปีเศษ ก็มีงานปักผ้างดงามให้ชื่นชมเช่นกัน จากความเชื่อของคนในชุมชนที่นับถือศาสนาฮินดู ฝีมือก่อสร้าง การปั้นดิน ทำเครื่องทองเหลือง งานทอผ้า และผู้เขียนแอบเห็นโยคี แต่ไม่ยอมให้พวกเราถ่ายภาพนั่งสมาธิ ทำให้เห็นว่า ความเชื่อนำมาสู่ความคิดๆ นำมาสู่การสร้างสรรๆ ก่อให้เกิดศรัทธา ทั้งเมืองน้ำ หรือแหล่งชุมชนเก่าแก่ที่นัทตาปูร์ของคนเนปาลล้วนสะท้อนภาพการใช้ชีวิตอย่างสมถะ ศรัทธาของมนุษย์อย่างลึกซึ้งกลมกลืนกับพื้นที่สภาพแวดล้อม

มรดกโลกของจีนแห่งนี้อยู่ห่างจากเมืองซูโจวไป 30 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินด้วยเท้าประมาณ 2 กิโลเมตร กว่าจะถึงเมืองเก่าแก่ พอขากลับทั้งผู้พิพากษาชิงเต่าบางคนโดยเฉพาะหนุ่ม Yimin ที่เป็นรองประธานของ Qingdao Intermediate People's Court (อายุ 35 ปี แต่น้ำหนักเกินอายุ) หมดแรงก่อน สำหรับคณะของเราทั้ง 4 คนที่อายุเกิน 50 ยังเข้มแข็งพอเดินต่อไปได้ แต่ท่าน Gao Yimin เรียกให้รถเล็กๆ มารับท่านและพวกเรากลับไปยังรถยนต์ที่จอดรออยู่ แต่น่าเสียดายที่มีพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน จีนสะสมไว้เกือบ 9,000 ปี ตั้งอยู่ข้างๆ เมืองน้ำ เผอิญผู้พิพากษาเมืองชิงเต่าไม่ทราบจึงไม่ได้พาไปชม หากผู้อ่านมีโอกาสควรต้องไปให้ได้ อ้อ ก่อนจบรายการนี้ต้องเล่าอีกเรื่อง คือ ตรงจุดท่องเที่ยวนี้มีขาหมูลือชื่อพร้อมผักดองขายตลอดทาง ของจริงขาหมูหรือหมูสามชั้น กระดูกซี่โครงหมู ใครก็ตามหากมาจีนต้องทานเพราะรสชาติ

เจ้าตำรับเขาทำดีกว่าขาหมูที่ขายในประเทศไทยซึ่งต้มเละๆ ความหอมหวานเข้มข้นไม่ซึมลึกเข้าไปถึงเนื้อขาหมู หมูตัวจริงในจีนเขาก็เนื้อแข็งไม่ใช่หมูเนื้อเละๆ แบบไทย ทั้งนี้ก็คงเพราะการเลี้ยงหมูเมืองหนาวต่างกับเมืองร้อน สภาพอาหาร อากาศ เนื้อสัตว์จากหมูก็มีความแตกต่างกัน การปรุงรสส่วนผสมเขามีวิธีการที่ซึมซับเข้าไปในเนื้อสัตว์จนได้รสชาติละมุนละไมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกับเนื้อหมูสมกับเป็นเจ้าตำรับแห่งแรกในโลก

ส่วนอาหารมื้อกลางวันที่วัดซึ่งเป็นทั้งภัตตาคาร โรงแรม มีภาพกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือที่ประชาชนคนไทยจะเรียกว่าพระองค์ท่านว่าพระพี่นาง พระองค์ท่านก็เสด็จมาชิมอาหารมังสวิรัติที่ภัตตาคารแห่งนี้ ใครที่อยากเห็นหน้าตาความพิสดารในการปรุงอาหารมังสวิรัติให้เหมือนจริง เช่น เป็ดย่างกรอบ, ขาหมูเลิศรส, ปลานึ่ง หรือเป็ดปักกิ่ง ก็คงจะได้ลิ้มรสชิมความพิสดารจากภัตตาคารนี้ การมาทัศนศึกษาเซี่ยงไฮ้ หังโจว ซูโจว หรือชิงเต่า ตลอด 8 วัน คงไม่พ้น ต้องขอเล่าเรื่องสุดยอดอาหารจีนที่ทางศาลชิงเต่าโดยกลุ่มผู้พิพากษาที่มารับรองสรรหามาให้คณะเราทั้ง 4 คนชิมรสซึ่งแต่ละวันจะไม่มีซ้ำกัน ท่านคงไม่แปลกใจว่าสุดยอดการประดิษฐ์อาหารของจีนทั้ง 1,000 กว่ารายการ ใครอยู่ไม่ต่ำกว่า 3 เดือน ก็คงสามารถทานได้ไม่ซ้ำกันทุกมื้อ จึงต้องขอยกย่องความเป็นเลิศทางโภชนาการของอาหารจีนแต่ละมณฑล ที่คนไทยเรารู้จักอาหารจีนในไทยมาจากไม่กี่เมืองของจีนที่ทำขายในไทย คือของมณฑลกวางตุ้ง เสฉวน แต้จิ๋ว แต่แท้จริงแล้ว

ที่ทำขายในไทย คือของมณฑลกวางตุ้ง เสฉวน แต้จิ๋ว แต่แท้จริงแล้ว จีนยังมีการปรุงอาหารจากพืช ผัก ผลไม้ สัตว์ทุกประเภทซึ่งสามารถทำให้อร่อยเลอเลิศมากมาย จากศิลปะของผู้ปรุงอาหารที่ต้องร่ำเรียนมา อาหารบางวันมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ถึงการปรุงแต่งขึ้นมาในวาระอะไร รวมทั้งเครื่องดื่มบำรุงกำลังหรือทอนกำลังเช่นเหล้าก็ถูกสรรหามาให้ทดลอง โชคดีที่คณะของเรามีท่านอภิชาติท่านคอแข็งหน่อยจึงถูกชนแก้วบ่อย ๆ ทุกครั้งที่มีการชนแก้วเขาก็จะพูดอยู่ตลอดเวลา คัมปายๆๆ (แปลว่าดื่มให้หมดแก้ว) อยู่ตลอด

ช่วงคืนแรก หนุ่มน้อยในคณะของเรา 2 คน เกือบเดินไม่ตรงทาง พอคืนต่อๆ มา ทั้งท่านสงวน ท่านอภิชาติก็ต้องหายุทธวิธีต่อสู้ว่า ทำอย่างไรจึงดื่มสู้กับเขาได้ เคล็ดลับเรื่องนี้ ผู้เขียนคงเขียนได้ไม่ดีเท่ากับท่านอภิชาติ และท่านสงวนที่จะเสริมแต่งเรื่องสนุกๆ ใน 8 วัน จากเซี่ยงไฮ้ หังโจว ซูโจว สู่ชิงเต่าหรือกิงดาว(ที่ท่านอาจารย์ประทุมพร วัชรเสถียร กรุณาส่งรายละเอียดมาให้พวกเราได้อ่านก่อน) การเที่ยวจีนให้สนุก ฉลาด อย่างมีคุณค่า คืออย่าไปนั่งฟัง มีมัคคุเทศก์เล่าอย่างเดียว หากโชคดีได้คนดีรู้จริงผู้ฟังก็ฉลาดขึ้น หากเจอผู้เล่ามั่วหรือแต่งเรื่องเองท่านก็มาเล่า หรือมีประสบการณ์อย่างผิดๆ จำไปผิดๆ อีก จีนมีอะไรน่าสนใจในเชิงประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ความเจริญ ศิลปะที่คนมาเยือนจีนควรอ่านศึกษาก่อน เวลาท่านเดินไปบริเวณต่างๆ ของจุดท่องเที่ยวไม่ว่าพระราชวัง

วัดวาอาราม หรือไปสถานที่ปัจจุบันของเขา คือพิพิธภัณฑ์ หรือเดินที่ The Bund ท่านก็จะซึมซับความเข้าใจในซากต่างๆ ที่คงเหลือและนำมาบูรณะให้เป็นที่ท่องเที่ยวอย่างไร โดยเฉพาะกำแพงเมืองจีน หรือพระราชวังฤดูร้อน ผู้เขียนไม่อยากให้ท่านมาเที่ยวแบบคนบ้าวัตถุนิยม คิดแต่จะ Shopping ได้ของราคาถูกไปแจกหรือขายในราคาแพง เพราะมันส่อถึงพฤติกรรมและความนึกคิดของท่านที่อุตส่าห์เสียเวลาเสียเงินค่าเครื่องบินมาเพียงเพื่อหาวัตถุนิยมปรุงแต่งตนให้ดูมีรสนิยมเท่านั้น คนจีนและประเทศจีนเขาจะเสียใจ เพราะเขามีสิ่งน่าสนใจที่ให้เรียนรู้มากกว่าจุดที่ท่านมุ่งหวังมาเดินซื้อสินค้าราคาถูกเพียงอย่างเดียว

เช้าวันที่ 24 ตุลาคม 2547

****

อาหารเช้าที่ Dragon Hotel คณะของเราพักอยู่ 2 คืน ที่เมืองหังโจว เขาจะวางคูปองให้ท่านในคืนแรกตรงโต๊ะหัวเตียงเพื่อเตือนความจำ เมื่อลงไปห้องรับประทานอาหารที่จัดแบบบุฟเฟ่ต์ ท่านก็ต้องรอคิวให้เขาจัดที่นั่งก่อนต่างจากโรงแรมอื่นๆ ท่านจะผลีผลามเดินเข้าไปไม่ได้ และต้องแสดงบัตรรับประทานอาหารเช้า ทุกคนในคณะทำเวลาอย่างเร่งรีบภายใน 30 นาที เตรียมพร้อมขึ้นรถเดินทางไปวัด Lingyin ซึ่งเป็นวัดทางศาสนาพุทธของนิกายมหายานที่ใหญ่ที่สุด ท่านเจ้าอาวาสให้เกียรติออกมาต้อนรับพาลัดทางเข้าชม

และให้อภิสิทธิ์ในการฝ่าฝูงชนที่มาวัดวันอาทิตย์เข้าไปสวด อธิษฐานอย่างใกล้ชิด หากใครไปวัดเล่งเน่ยยี่ ตั้งอยู่ถนนเยาวราชในกรุงเทพฯ ภาพเทวดา 4 องค์ หรือจะเรียกว่าขุนพลนักรบ ทางเข้าวัดเล่งเน่ยยี่จำลองมาจากวัด Lingyin ที่ดินบริเวณวัดทั้งหมดประมาณ 200 กว่าไร่ หรือ 100 กว่าเฮกตาร์ มีพระประจำวัด 140 รูป สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เคยเสด็จมาเยี่ยมชมวัดนี้ มีพระพุทธรูปงดงามของไทยหลายองค์ที่ทางวัดจัดให้ประชาชนเข้าชม ผู้เขียนเคยมาวัดนี้เมื่อ 4 ปี ที่แล้ว เคยชอบเมืองหังโจวมากจนตั้งสมญานามว่า "เมืองในป่า" เดี๋ยวนี้เมืองก็ยังคงถูกรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างดี ปลูกต้นไม้หนาแน่นมากขึ้น แต่ประชาชนในเมืองเกือบ 8 ล้านคนทำให้การจราจรบนถนนสำหรับวันอาทิตย์รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าคิวชมวัดแน่นขนัด ใครที่อยากเห็นพระพุทธรูปของพระพุทธเจ้าในปางต่าง ๆ ที่งดงามตามนิกายมหายาน พระสังข์กระจาย หรือ Happy Buddha เจ้าแม่กวนอิม Goddess of Mecey และความงดงามในศิลปะของการแกะสลักไม้ การหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ความอลังการใหญ่โตของพระพุทธรูปปางต่างๆ <u>ทุกคนที่มาวัด Lingyin ที่เมืองหังโจวจะไม่ผิดหวัง</u> จาก 4 ปีก่อน ปัจจุบันวัดมีการพัฒนาไปอย่างมากมาย ผู้เขียนอยากให้ท่านมาดูการบริหารจัดการของวัดในจีนโดยเฉพาะที่เมืองหังโจว ต้องชมว่ามีอะไรๆ น่าสนใจในการจัดการวัดให้เป็นที่พึ่งทางจิตใจ เป็นการบริการเชิงธุรกิจท่องเที่ยวในการให้บริการที่เป็นระบบ การบำรุงรักษาดูแล และที่มีคำถามสงสัยหาคำตอบไม่ได้คือ เดี๋ยวนี้คนจีนส่วนใหญ่เข้าวัดกันมากๆ เพราะอะไร จีนในระบอบการปกครองแบบ

คอมมิวนิสต์ปี ค.ศ.2004 เปลี่ยนไป การเปิดประเทศตามนโยบายของท่านเติ้งเสี่ยวเผิง มีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย ไทยหรือจีนคงปฏิเสธคำตอบไม่ได้ว่ารายได้หลักของประเทศที่ว่าจะได้เงินตราต่างประเทศมาพัฒนาและลงทุนก็คือการท่องเที่ยว ประเทศเล็กๆอย่างไทยประชากร 65 ล้านคน มีผู้พิพากษาทั้งประเทศประมาณเกือบ 4,000 คน เท่ากับมณฑลกวางเจาของจีน จีนมี 23 มณฑล ประชากร 1,300 ล้านคน คณะของเราชมศาล 2 แห่งจาก 2 มณฑล ไม่นับที่ระหว่างทางผ่านเมืองเซี่ยงไฮ้ เมื่อเครื่องบินการบินไทยจอดลง และต้องกลับมาขึ้นเครื่องกลับ ทางผู้พิพากษาโดยเฉพาะรองประธานศาลที่เซี่ยงไฮ้ ท่าน Pan Furen Shanghai High People's Court ให้เกียรติมาต้อนรับ คืนวันที่ 22 ตุลาคม 2547 ส่วนศาลมณฑลเจ๋อเจียงด้วยความคุ้นเคยกับท่านประธานศาลที่เมืองชิงเต่า หรือกิ่งดาว มณฑล Shandong ท่านประธานจึงรับเป็นเจ้าภาพเลี้ยงคณะผู้พิพากษาไทย สำหรับคืนวันที่ 24 ตุลาคม 2547 ที่เมืองหังโจว

เมื่อถึงเวลา 12.30 นาฬิกา รายการอาหารพิเศษของจีนที่ภัตตาคารตรงข้ามโรงแรม Drogon คณะผู้พิพากษาชิงเต่ากับคณะผู้พิพากษาไทยไปลิ้มรสอาหารเกือบ 20 ประเภท ส่วนใหญ่คนไทยที่ซื้อบริการท่องเที่ยวมาจะไม่มีโอกาสเห็นหน้าตาอาหารแปลกๆ ในการปรุงแต่งของพ่อครัว แม่ครัวจีนเท่าไรนัก ผู้เขียนเคยมาเที่ยวจีน 3 ครั้ง จดจำรายการอาหารของทัวร์ได้หากอยู่ 2 วันขึ้นไป ในแต่ละมื้อจะพบอาหารจานที่ทำจากไข่ไก่ และอีก

จานเป็นผัก แต่พอมาในฐานะแขกรับเชิญของรายการโดยเฉพาะเจ้าภาพคือศาลชิงเต่า อยากลดอายุไปสัก 20 ปี เพื่อจะได้มีกระเพาะไว้ชิมอาหารจานแปลกแต่ละมื้อไม่ต่ำกว่า 15 รายการอาหาร โดยเฉพาะวันนี้ตั้งแต่เช้าที่วัด Lingyin มีมัคคุเทศก์สาวอายุเพียง 25 ปี มาทำหน้าที่ล่าม เธอพูดภาษาอังกฤษคล่องพอใช้ เธอเล่าว่าจบการศึกษาที่หังโจว เรียนภาษาอังกฤษที่นี่ ทำให้ผู้เขียนคิดถึงเมื่อครั้งไปโฮจิมินห์ที่เวียตนามใต้ พบเด็กสาวรุ่นๆ เท่านี้พูดภาษาอังกฤษได้ไพเราะมาก สาวเวียตนามได้ประโยชน์การเรียนรู้ภาษาก็มาจากสมัยสหรัฐอเมริกาไปตั้งฐานทัพที่เมืองไซ่ง่อน (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น โฮจิมินห์) เพื่อเป็นเกียรติแก่ "ลุงโฮ" ช่วงเวลา 10 ปี เด็กที่โตมาอายุ 12-25 ปี จะพูดภาษาอังกฤษได้ไพเราะคล่องแคล่ว

แต่ที่เมืองหังโจว Miss Cherry มัคคุเทศก์ของเราวันนี้ทำให้ท่านอภิชาติได้สื่อสารภาษาอังกฤษมีชีวิตชีวาอีกมากมายที่เข้าใจเมืองจีนมากขึ้นจากการอธิบายของล่าม ที่ระลึกในการจากลาคืนนี้มีสิ่งสำคัญ 3 ชิ้นมาจากทะเลมีสีส้มสด ที่ท่านอภิชาติให้มัคคุเทศก์สาวช่วยแปล และนำมาให้ท่านจนได้ท่านบอกว่าจะเก็บเจ้าของที่ระลึกงดงามทั้ง 3 ชิ้นนี้ไว้เพื่อระลึกว่าได้มาเมืองหังโจว (ส่วนความลับว่าสิ่งสำคัญนั้นเป็นอะไร เมื่อท่านเป็นรองประธานฯ แล้วคงไม่มีใครกล้าถาม หากผู้อ่านสงสัยตอนนี้รีบถามท่านได้ว่า ท่านถืออะไรมาจากเมืองหังโจว จนถึงวันสุดท้ายด้วยความที่มีกลิ่นจึงเก็บไว้เพียง 1 ชิ้นเท่านั้น)

เวลา 14.00 นาฬิกา หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ คณะของเราก็ไปชมเจดีย์และแม่น้ำที่อยู่ใกล้ๆ กับเจดีย์เพื่อชมทัศนียภาพ ผู้เขียนจำได้ว่าเคยมาแล้วจึงขอตัวไม่ปีนป่ายขึ้นไป ขอยืนอยู่ข้างล่างใกล้ๆ กับสุสานของขุนนางที่เป็นผู้สร้างวัดและเจดีย์นี้ที่ข้างล่างดีกว่า มีพี่วราทิพย์อยู่เป็นเพื่อนอีกคนเพราะมาเป็นครั้งที่สองก็เห็นการพัฒนาสถานที่นี้ก้าวหน้าไปอีกมากมาย มีห้องน้ำที่สะอาดทันสมัยใช้ระบบเปิดปิดน้ำอัตโนมัติ ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสุสาน ขุนนางที่สร้างเจดีย์และวัด เดิมเป็นที่รักของจักรพรรดิในสมัยราชวงศ์ชิง และชาวบ้านก็รักเคารพ เพราะความเป็นนักวิชาการ เป็นนักรบ ข้อความสำคัญที่เขาจารึกไว้ว่า ไม่โกงกินบ้านเมือง อุทิศที่ดินของตนสร้างประโยชน์ให้ชุมชน จึงเกิดสถานที่ดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่คนทั่วไป ทำให้ผู้เขียนตั้งคำถามกับตนเองแบบคนช่างสงสัยว่า ในไทยเรามีอะไรๆ แบบนี้ไหม ที่มีขุนนางเศรษฐีผู้เสียสละทำประโยชน์แก่ส่วนรวม และเราก็ระลึกถึงความดีของเขาเพื่อเป็นแบบอย่าง ประเด็นสำคัญที่เรายกย่องคือท่านไม่คอร์รัปชั่น เอ๊ะ แต่นโยบายของประเทศเราที่สำคัญๆ นอกจากปราบปรามยาเสพติด อีกไม่กี่เดือนใกล้เลือกตั้ง เดือนกุมภาพันธ์ 2548 นโยบายปราบคอร์รัปชั่นก็ออกมาแล้ว สงสัยต้องส่งคณะพิเศษมาดูงานว่า จะสร้างจิตสำนึกอย่างไรให้ข้าราชการของรัฐ หรือนักธุรกิจภาคเอกชนคิดทำประโยชน์เพื่อประชาชนส่วนรวม และจะมีสุสานให้ไว้เมื่อตายเป็นที่เลื่องลือแก่ผู้คนที่มาชม มีคนมากระซิบข้างๆ ผู้เขียนว่าไม่เอาหรอก “ดังเมื่อตาย อยากอิ่มตอนอยู่มากกว่า” ผู้เขียนเข้าใจว่า จีนต้องมีอะไรๆ แบบนี้ก็คงมีปัญหาคอร์รัปชั่นในอดีต

มากมายเช่นกัน ที่กัดกร่อนความเจริญของประเทศ และเอาเปรียบประชาชนส่วนใหญ่ให้รับภาระทางการเสียภาษีมาสู่งบประมาณของแผ่นดิน แต่บุคคลอันพึงรังเกียจเหล่านี้ก็ยังฉกฉวยประโยชน์ของคนส่วนรวมเป็นของตนเองหรือครอบครัว ระบบอุปถัมภ์จึงขาดหรือหมดยากตราบใดที่มนุษย์ยังมีอัตตา กิเลส ตัณหา เพื่อความเจริญเฉพาะสายพันธุ์ของตนมากกว่าเพื่อคนส่วนรวม

เวลา 17.30 น. ของวันที่ 24 ตุลาคม 2547 เริ่มรายการชมศาลมณฑลเจ๋อเจียง คณะเรา 4 คน คงต้องขอบคุณท่านประธานของศาลมาต้อนรับถึงบันไดหน้าศาลฯดังกล่าวสร้างเสร็จและเปิดทำการ ค.ศ.2002 มีห้องพิจารณารวม 19 ห้อง อาคารสูง 16 ชั้น การก่อสร้างใช้งบประมาณ 1,000 กว่าล้านบาท รวมทั้งการตกแต่งภายใน พอคณะได้ยินค่าก่อสร้างอยากให้ไปช่วยสร้างศาลในไทยจัง ความสวยงาม คงทน สมราคา หากเทียบกับค่าก่อสร้างของไทยเราคงจะไม่ได้สภาพตึกแข็งแรงเช่นนี้ เนื่องจากค่าครองชีพ ค่าจ้างแรงงาน วัสดุก่อสร้างส่วนใหญ่มีอยู่ในจีน อาคารหินอ่อนสวยงามมากๆ ผู้เขียนถือว่าได้มีโอกาสเปรียบเทียบ ศาลที่เมืองเซี่ยงไฮ้เมื่อ 4 ปี ก่อนที่ได้ชมกับศาลมณฑลเจ๋อเจียง การต้อนรับและเปิดให้ชมวันที่ 24 ตุลาคม และเป็นวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์เวลาเกือบ 18 นาฬิกา ท่านยังให้การต้อนรับแก่เราอย่างอบอุ่น ศาลมณฑลนี้มีผู้พิพากษาประมาณ 6,000 คน เจ้าหน้าที่รวม 10,000 คน จีนมี 23 มณฑล และผู้พิพากษาทั้งประเทศ ประมาณ 200,000 คน เฉพาะมณฑลซานตุงที่เราต้องไปชมเป็นอันดับสุดท้ายจะมี

ประชากรประมาณ 2 เท่าของมณฑลเจ้อเจียง คือประมาณ 92 ล้านคน ส่วนมณฑลนี้ประชากร 46 ล้านคน คดีแต่ละปีมีประมาณ 320,000 คดี เป็นคดีแพ่ง 88 % คดีอาญา 12 %

ใครที่มาเมืองหังโจวจะชมชอบความเป็นเมืองในป่า เพราะมีต้นไม้มากมาย ผู้เขียนมาเป็นครั้งที่สองห่างจาก 4 ปีที่แล้วที่เคยมา ผู้เขียนเห็นความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีรถยนต์หลายยี่ห้อวิ่งบนท้องถนน มีการจราจรติดขัดพอๆ กับของไทยเหมือนกัน แต่น้อยกว่าหน่อยไม่ถึง 1-2 ชั่วโมงติดต่อกัน) หรืออาจเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ ผู้คนมีฐานะดีมากขึ้น จึงออกมาเที่ยวพักผ่อนกันมากมาย นับเป็นครั้งแรกที่มีการชมศาลในยามค่ำคืนจนถึงเวลา 18.30 นาฬิกา หมายเหตุ ที่มาช้าเล็กน้อยก็เพราะ ทั้งคณะผู้พิพากษาชิงเต่ากับคณะผู้พิพากษาไทยได้ชื่นชมความมีชื่อเสียงของผ้าไหมนานไปหน่อยที่หังโจว ใครก็ตามหากไปหังโจวจะต้องไปเที่ยวทะเลสาบซี่หู ไปชมเจดีย์และต้องไปวัดซึ่งมีอายุยาวนานกว่า 1,600 ปี โชคดีของพวกเราที่ท่านเจ้าอาวาสออกมาต้อนรับ ซึ่งได้เกริ่นนำรายการตอนเช้าของการชมวัดไปแล้ว ทั้งหมดที่กล่าวคือแหล่งท่องเที่ยวหลักๆ ของเมืองหังโจว

เกร็ดน่ารู้ของ "ผ้าไหม"

สำหรับ เวลา 15.00 น.- 17.00 น.ที่คณะผู้พิพากษา 2 สัญชาติต่างชื่นชมผ้าไหมของหังโจวตลอดเส้นทางบนถนนสายธุรกิจที่ตั้งร้านผ้าไหมนับร้อยๆ ร้าน ทำให้เรารู้ว่า ทำไมเดิมประเทศต่างๆ ไม่ว่า อังกฤษ ฝรั่งเศส ฯลฯ ออกล่าอาณา

นิคมก็เพราะหลงไหลในความงามของไหมทางเอเชีย โดยเฉพาะจีนนั้นลือชื่อที่เมืองหังโจว เมืองแห่งความอุดมสมบูรณ์ทั้งไหมงาม ผู้หญิงสวย อาหารอุดมสมบูรณ์ และดีที่สุด คือผู้พิพากษาจีนของศาลชิงเต่าเป็นมัคคุเทศก์กิตติมศักดิ์นำเราไปถึงแก่นแท้ของจีนในเรื่องนี้ แสดงจุดน่าสนใจของแต่ละเมืองที่เราต้องผ่าน การชมผ้าไหมวันนี้ต่างก็ใช้วิทยายุทธทั้งการต่อรอง การเลือกซื้อ ผู้พิพากษาจากศาลชิงเต่าพอใจในผ้าแคชเมียร์ พาชมินาจากแคว้นแคชเมียร์ หรือของเนปาลที่มาทอผสมกับไหม ส่วนไหมแท้ๆ ของจีน เมื่อทราบราคาแล้วก็สมควรซื้อเก็บไว้เป็นที่ระลึกเมื่อเห็นคุณค่าของของผู้คนในอดีตที่คิดค้นการทอที่วิเศษอย่างสวยงาม ไม่ว่าสี การย้อม การออกแบบ ท่านที่ไปหลายประเทศในยุโรปและหิ้วสินค้าประเภทผ้าไหมติดยี่ห้อดังๆ ในท้องตลาดทั่วโลก ปรากฏว่าวัสดุแท้จริงมาจากจีน การทอพิมพ์ลายหรือออกแบบย้อมสีคนจีนทำ ฝรั่งเอาไปขายติดยี่ห้อดังๆ และใครก็ตามที่เอาแนวคิดการออกแบบของตนไปขาย หากท่านได้รู้ถึงรากฐานสินค้าที่ผลิตออกมาแต่ละอย่าง โดยเฉพาะไทย ตัวไหมที่กินหม่อน กินใบชา ตัวไหมที่สร้างรังของจีน ญี่ปุ่นจะให้เส้นไหมสีขาวเส้นยาว ส่วนของไทยเส้นไหมเราจะเป็นสีขาวเหลืองนวล ความเด่นคือความเงา แต่เส้นไหมไทยสั้นกว่าทำให้ทาง Jim Thomson นำมาพัฒนาสร้างสายพันธุ์ใหม่ของตัวไหมให้แข็งแรง คือให้เส้นไหมที่ยาวเมื่อสาวเส้นไหมออกมา มีสีเอกลักษณ์ของไทยคือขาวนวล แบบที่เราเรียกว่า สี Biege ไม่ใช่ขาวซีด หรือขาวจัดแบบจีนหรือญี่ปุ่น จึงทำให้ Jim Thomson สร้างชื่อ

Thai Silk ดังกระฉ่อนไปทั่วโลก การทอจะได้ผ้าหน้ากว้างกว่าปกติ ซึ่งชาวบ้านทั่วไปที่เลี้ยงไหมพันธุ์ธรรมดาจะไม่ได้เส้นไหมยาวเท่าของ Jim Thomson

สมัยที่ผู้เขียนต้องระหกระเหินไปรับตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาภาค 3 ที่จังหวัดนครราชสีมา ผู้เขียนก็ไม่อาจจะนั่งดูคาขอยู่ 1 ปี อย่างไร้ค่า นอกจากต้องตรวจราชการศาลในภาค อีก 23 ศาล ที่ตั้งอยู่ 7 จังหวัด ผู้เขียนก็ศึกษาว่า อีสานตอนใต้นี่เขามีอะไรเด่นๆ บ้าง โดยเฉพาะความขึ้นชื่อของผ้าไหมที่จังหวัดอุบลราชธานี ต้องไปหาคุณป้า "คำปุน" คุณป้าออกแบบลายผ้าชื่อ "กาบบัว" จนเป็นลายสัญญลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีมีสีชมพู ผ้าไหมคุณป้าคำปุนเธอไม่เป็นรองของจีนเลยทีเดียว แต่ราคาก็ต้องแพงเอาการเพราะเธอชักหรือสาวไหมเส้นเล็กละเอียดอย่างดีมาทอ เวลาซักน้ำและดูแลผ้าไหมคุณป้า เราเพียงสะบัดๆ น้ำออกนำขึ้นและดึงตรงๆ ตากโดยไม่บิดผ้าและทับเบาๆ จากความร้อนของเตารีดก็ใส่ผ้าไหมที่เรียบเงาได้แล้ว เราไม่ต้องนำผ้ามาอบหรือรองผ้ากาวเหมือนผ้าไหมชาวบ้านทั่วๆ ไป ก็เพราะเส้นไหมละเอียด เส้นเล็ก เงา และไม่ขาดง่ายๆ การทออย่างละเอียดแน่น ผ้าไหมคุณป้าจึงพลิ้วสะบัดแข่งกับผ้าไหมของจีน หรือญี่ปุ่นได้สบายๆ อย่างไรก็ตามก็ต้องขอบคุณผู้พัฒนาไหมไทยของเราคือ Mr.Jim Thomson ที่แม้จะสาบสูญหายไปในป่าของประเทศมาเลเซียนานมาแล้ว แต่ก็ทำให้ชาวอีสานทั้ง 17 จังหวัดมีอาชีพเลี้ยงตัวหม่อน เลี้ยงจนทำรัง และเอามาขายกลับให้ Jim Thomson ที่รับซื้อเพราะส่งตัวอ่อนๆ ที่พัฒนาพันธุ์แล้วให้ชาวบ้านเอาไป

เลี้ยง เมื่อรับซื้อมาแล้วก็มีกรรมวิธีต้มรังไหม และสาวเส้นไหมด้วยเครื่องจักร จะได้ความยาวพิเศษ 1,000 เมตร มากกว่าตัวไหมที่ชาวบ้านเลี้ยงโดยทั่วไปที่มีความยาวเพียง 600-700 เมตร เมื่อได้เส้นไหมที่มีคุณภาพก็มาคัดประเภท จ้างสถาปนิก กำหนดลายของผ้า ใช้เส้นไหมแต่ละชนิดที่แตกต่างกันมาทอขึ้นลาย โอกาสของการเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็คือ ได้รับอนุญาตเข้าชมพิเศษได้สำหรับโรงงานของ Jim Thomson ตั้งอยู่อำเภอปักธงชัย ท่านคงต้องแปลกใจว่า โรงแรมดังๆ ทั่วโลก หลายพระราชวังที่ประเทศอังกฤษและอีกหลายประเทศก็เคยสั่งผ้าไหมของ Jim Thomson ไปตกแต่งผ้าม่าน ทำเบาะเก้าอี้ และใช้ในการตกแต่งทุกชนิดที่ต้องอาศัยวัสดุผ้าจากความหนาของผ้าไหมที่มีทั้ง 2 เส้น 4 เส้น 6 หรือ 8 เส้น จากวิธีการทออันงดงามของคนในพื้นที่อำเภอปักธงชัยที่โรงงาน Jim Thomson ที่ผู้เขียนเล่ามามากมายก็เพราะอยากให้รู้ว่า ไหมไทย ไหมจีนต่างมีที่มาอย่างไร ตำนานเส้นทางสายไหมของจีนที่ทำให้ประเทศต่างๆ ทางทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ต้องออกมาเสาะแสวงหาสิ่งมหัศจรรย์มีค่าซึ่งมนุษย์เอาใยของตัวสัตว์มาทอเป็นผ้าเพื่อห่มกายให้อบอุ่น ทุกประเทศมีตำนานพิสดารล้ำลึกแต่ไม่น่าอัศจรรย์เท่ากับของประเทศจีน ใครมาเมืองหังโจว ไม่ไปดูพิพิธภัณฑ์เรื่องผ้า ไม่ทานอาหารจากปลาสดที่มีชื่อ ไม่ดื่มน้ำชาจากใบชาดังๆ หลายยี่ห้อ ไม่พบสาวงามเมืองหังโจว ไม่รับประทานผัก ผลไม้ อาหารทะเล หรืออาหารดังๆ หลายอย่างของเมืองหังโจว ถือว่าคุณยังไม่รู้จักเสน่ห์ของหังโจวจริง ต้องกลับมาอีกหลายครั้งหากไม่ศึกษาความเด่นของเมืองนี้

25 ตุลาคม 2547 วันที่สี่ของการเดินทาง

****

คณะออกจากโรงแรม Dragon เวลา 8.10 นาฬิกา เป้าหมายแรกของวันจันทร์นี้บนท้องถนนในเมืองหังโจวที่การจราจรหนาแน่น มีรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ 1 ใน 3 ของจำนวนรถที่แล่นอยู่บนท้องถนน เวลา 2 ชั่วโมง เส้นทางจากเมืองหังโจวไปเมือง ซูโจว ผู้เขียนมาเมืองซูโจวเป็นครั้งแรก การมาครั้งนี้แม้มีเวลาเพียง 1 วัน ค้าง 1 คืน ที่เมืองซูโจว คณะผู้พิพากษาศาลชิงเต่าก็พาพวกเราไปยังจุดสำคัญๆ ของซูโจว 2 แห่งๆ แรกคือ สวนสวยที่สุดในซูโจว เรียกภาษาอังกฤษว่า The Canglang Pavilion ถูกก่อสร้างโดยนักกวีชื่อ Su Sungin มีศาลางามๆ และถือว่าเก่าแก่ที่สุดในเมืองซูโจว เป็นประเภทสวนสวยงาม สวนนี้ถูกซ่อมแซมหลายครั้งในช่วงสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง เนินและภูเขาสลับซับซ้อนงดงามเกิดจากการก่อสร้างโดยมนุษย์ จะมีต้นไม้เก่าๆ งาม และไม้ไผ่ที่สวย จุดสูงสุดของเนินเขาหรือภูเขาในสวนก็คือ ศาลา Canglang ซึ่งมีการก่อสร้างขึ้นมาในช่วงของจักรพรรดิคังซี มีลายมือเขียนบนแผ่นหินคู่ว่า "The refreshing breeze and the bright moon are priceless เดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2000 จึงถูกรับรองขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดย UNESCO สำหรับผู้เขียนและคณะผู้พิพากษาได้ไปชมสวนตอนช่วงเช้า โครงสร้างสูงต่ำต่างระดับของภูเขาที่มนุษย์สร้างขึ้นมา มีศาลางามๆ ตามจุดต่างๆ เป็นที่ชมวิวทิวทัศน์ เดือนตุลาคมมีการประดับประดา

ด้วยดอกเบญจมาศหลายพันธุ์มีสีเหลือง สีม่วง สีชมพู สีส้ม สีขาว ในอดีตสวนนี้คงงามกว่าที่ได้เห็นปัจจุบัน เพราะไปอ่านความเป็นมาตามศาลาต่างๆ มีจุดชมดอกบัว แต่ปัจจุบันจะเห็นคนดูแลสวนพายเรือ ตามลำน้ำ ช้อนเอาใบไม้เน่าๆ ขึ้นมา เพราะคงกลัวน้ำจะเสีย การรักษาดูแลสวนที่มีอายุยืนยาวถึง 1,000 ปี ไม่ใช่เรื่องง่าย พันธุ์ไม้มีค่าต่างๆ ในอดีตที่จะรักษาไว้ก็คงสูญพันธุ์ไปหลายชนิด จีนปัจจุบันเริ่มหันกลับมาพัฒนาสิ่งแวดล้อม และรักษาโบราณสถานของตน เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นำเงินตราจากต่างประเทศมหาศาลมาพัฒนาจีน ผู้เขียนอาจจะไม่สมหวังมากนักกับความงามของสวนสวยสุดของเมืองซูโจว เพราะได้ไปเห็นพระราชวังฤดูร้อน หรือความงามตามธรรมชาติของทะเลสาปซีหูที่เมืองหังโจวมาแล้ว แต่หากสถาปนิกและผู้ชอบความงามของการจัดสวนและการปรับภูมิประเทศเพื่อทิวทัศน์ สวนสวยของเมืองซูโจวแห่งนี้ถือเป็นอัศจรรย์ อลังการในอดีตที่มนุษย์สามารถเนรมิตสวรรค์บนดินได้

ในช่วงตอนบ่ายอีกจุดที่สำคัญเมื่อพูดได้ว่ามาถึงเมืองซูโจว ก็คือ Tiger Hills มีประวัติความเป็นมายาวนานถึงอดีตที่ก่อสร้างในช่วงประมาณ ค.ศ.ที่ 959 นับแล้วปัจจุบันก็เกือบ 1,000 ปี สถานที่นี้ก็เป็นมรดกโลกเช่นกัน มีเจดีย์เอียงเล็กน้อยจนเขาเปรียบเทียบว่าเป็นเหมือนหอเอนเมืองปิซาที่ประเทศอิตาลี เจดีย์สูงประมาณเกือบ 50 เมตรมี 7 ชั้น และเป็นลักษณะ 8 เหลี่ยม พบกลุ่มคนไทยบางส่วนมาเที่ยวบ้าง แต่ที่น่าอัศจรรย์น่าจะเป็นสระดาบ (Sword Pond) เชื่อว่าเป็นที่บริเวณฝังศพของจักรพรรดิ์ Hui Lu

เดิมไม่ได้เรียกว่า Tiger Hills แต่มีประวัติความเป็นมาว่า หลังจากนำศพเก็บไว้ในสุสานได้ 3 วัน มีเสือสีขาวมายืนตรงหลุมฝังศพ ชาวบ้านจึงเรียกว่า Tiger Hills ส่วนที่น่าอัศจรรย์ก็คือบริเวณ Sword Pond มีทางขึ้นไปบนสะพานสูงมากๆ และบนสะพานนั้นมีสระหรือบ่อแฝดอยู่กลางสะพาน มัคคุเทศก์กิตติมศักดิ์เล่าให้ฟังว่า สาวงามอันดับ 1 ของจีนในประวัติศาสตร์คือนางไซซี ใช้ความใสของน้ำส่องมองหน้าตนเองในบ่อเพื่อชื่นชมความงาม ปัจจุบันบนสะพานนี้อยู่ห่างจากสระน้ำด้วยความสูงเกือบ 20 เมตร เข้าใจว่าเกือบ 1,000 ปี คงมีน้ำสูงขึ้นมาก และสภาพปัจจุบันน้ำในสระลดลงไปและมีเพียงนิดเดียวพอให้ระลึกถึง อย่างไรก็ตาม ทัศนียภาพรอบๆ Tiger Hills งดงามมากมีลำคลองเล็กๆ ให้พายล่องไปชมบริเวณโดยรอบที่กว้างประมาณ 50,000 กว่าเอเคอร์ และจุดเด่นของที่นี่คือ ต้นไม้บอนไซนานาชนิดเป็นจำนวนร้อยปีขึ้นไป มีต้นไม้ต้นหนึ่ง ท่านสงวนต้องถ่ายภาพเอามาเล่าต่อให้ผู้อ่านฟัง เพราะมัคคุเทศก์เล่าว่า ชาวบ้านเอามาให้ คนญี่ปุ่นขอซื้อราคา 70 ล้านหยวน (ปัจจุบันหนึ่งหยวนเท่ากับ 5 บาท) คนจีนก็ไม่ขาย ความเก่าแก่ของต้นไม้ที่เป็นบอนไซให้ดูจากรากและจำนวนวงของลำต้นบอกอายุของต้นไม้ได้ทั้งหมด ผู้เขียนพยายามบันทึกไว้ก็คือ จิตสำนึกของคนจีน คนญี่ปุ่นที่เคารพรักษาสภาพแวดล้อม ธรรมชาติ โดยเฉพาะความภูมิใจเหมือนหลายประเทศในยุโรป เช่นอังกฤษ ที่ Hyde Park ต้นไม้สูงเท่าตึก 5 ชั้นนานนับกี่ร้อยปี การบำรุงรักษาให้มีชีวิตยืนยาว ฤดูหนาวต้นไม้บางต้นจะมีเชือกหรือผ้าพันลำต้นให้อบอุ่นก็คงเหมือนตลอดข้างทาง ถนนสู่จังหวัดลำพูน

แต่ประเทศไทยของเราอาจจะน้อยกว่าที่ประเทศอื่นๆเล็กน้อย เพราะหากเผลอเมื่อไรขบวนการธุรกิจทำลายป่าก็จะตัดต้นไม้เอาไม้ไปขายเพื่อความร่ำรวยของครอบครัวตนเอง และทิ้งสิ่งแวดล้อมที่เลวๆ ภูมิประเทศที่แร้นแค้น กันดารขาดต้นไม้ใหญ่ไว้อุ้มน้ำรักษาดินให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว บริเวณที่ท่องเที่ยว 2 แห่งที่เล่าให้ท่านฟังนั้นได้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกไว้หมด จึงอยากขอบคุณผู้พิพากษาศาลชิงเต่าที่พวกเราได้รับความกรุณาจากมัคคุเทศก์กิตติมศักดิ์พามาชมแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นหัวใจของแต่ละเมืองจริงๆ ไม่ใช่แบบการท่องเที่ยวที่นำลูกทัวร์ที่เป็นคนบ้าวัตถุนิยมเดินชอปปิ้งครึ่งวันขนของราคาถูกกลับไทย หากถามว่าสวนสวย วัดงามเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่ก็จะจดจำได้น้อยในรายละเอียดของสถานที่ เพราะหากถามกลับว่าสินค้านี้ซื้อที่ไหน ถูก แพงอย่างไรกลับจะเล่าและคุยเพื่อทดสอบความฉลาดกันในเชิงวัตถุนิยมมากกว่า ถึงมีคำกล่าวว่าจีนเปิดประเทศให้นักท่องเที่ยวเข้ามา จีนรวย คนมาเที่ยวนั้นได้อะไรจากจีนก็อยู่ที่จุดประสงค์การออกนอกประเทศ เสียดุลย์การค้านั้นคนของแต่ละประเทศที่มาต้องการอะไร !!

26 ตุลาคม 2547 วันแห่งการเดินทางโดยรถยนต์แบบมาราธอน

****

เวลา 7.30 นาฬิกา ทุกคนพร้อมขึ้นรถไป 3 คันๆ แรกเป็นรถตำรวจที่ขับมาจากเมืองชิงเต่ามารับคณะผู้พิพากษาไทยที่เมืองเซี่ยงไฮ้ คันที่สองเป็นรถ

ที่ผู้พิพากษาหญิงซุ่นหยุยเหนียนนั่งมาพร้อมช่างภาพประจำคณะ ส่วนรถ Dodge 6 ที่นั่งอย่างหรูหราใช้มารับคณะผู้พิพากษาไทยเพื่อชมเมืองเซี่ยงไฮ้ เมืองหังโจว เมืองซูโจว ก่อนจะออกจากเมืองซูโจวเวลา 7.30 นาฬิกา แวะทานอาหารกลางวันที่ภัตตาคารในนิคมอุตสาหกรรมระหว่างทาง อาหารก็คงเป็นแบบจีนที่มีจานเล็กๆ เป็นอาหารทานเล่น และอาหารจานใหญ่ถูกบริการมาจนผู้เขียนเริ่มจะคิดนับรายการอาหารคาวรวมแล้ว 20 รายการ ไม่นับอาหารหวานที่ทำเหมือนลูกท้อ และผลไม้ ทำให้สงสัยว่า โต๊ะจีนที่คนจีนในไทยจัดจะมีรายการอาหารประมาณ 10 อย่างเท่านั้น กับที่ประเทศจีนเขามีการทานอาหารครบสูตรมากกว่าเรา ผู้เขียนได้เคยพยายามถาม Miss Cherry ซึ่งเป็นล่ามเธอบอกว่า จำนวนหรือรายชื่อประเภทอาหารของจีนมีมากมายจนไม่อาจนับได้ ผู้เขียนสงสัยว่าจะเป็นจริงดังที่เธอพูด เพราะเกือบ 4-5 วัน รายการอาหารกลางวัน และตอนเย็นมีซ้ำกันน้อยมาก ความภูมิใจของจีนคงต้อนรับแขกมาเยือนด้วยความวิเศษพิสดารของการปรุงอาหาร ไม่ว่าอาหารทะเล ปลา กุ้ง ปลาหมึก ปลิงทะเล เป๋าฮื้อ เขามีมากมายหลายพันธุ์ วิธีการปรุงแม้กระทั่งเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อวัว เนื้อไก่ เนื้อแพะ เนื้อหมู อีกมากมายของทุกชนิดจากแมลง พืชผักนานาชนิด หรือแม้กระทั่งนำกระดูกปลา เกล็ดปลามาเคี่ยวเป็นวันๆ จนเป็นน้ำซุปใสสีน้ำตาล เจ้าภาพบอกว่ามีแคลเซี่ยมสูง และทานกับเส้นหมี่ หรืออาหารเจประเภทหมี่กึงของไทยเราจะมีเพียงไม่กี่แบบแต่เขาสามารถทำจนเส้นบาง หั่นฝอย หากไม่ลองชิมคิดว่าเป็นขิงหั่นฝอย ท่านหวาง และผู้พิพากษาอีก 2 ท่านที่ร่วมคณะพา

พวกเราไปสถานที่สำคัญในเมืองหังโจว เมืองซูโจว ได้เตือนผู้เขียนว่า หากเขียนเล่าประสบการณ์มาจีน 8 วันครั้งนี้ในปี ค.ศ.2004 ผู้เขียนต้องเขียนวิธีทานอาหารมื้อกลางวันที่เมืองซูโจวของพี่วราทิพย์ ภรรยาท่านสงวน ในรายการอาหารประเภทหนึ่ง ผู้เขียนจึงต้องขออนุญาตเล่าให้ผู้อ่านฟังเล่นสนุกๆคือ ขณะนี้ในกรุงเทพฯมีร้านอาหารเซี่ยงไฮ้ขึ้นมาหลายร้านจะใช้ชื่อร้านว่า "เสี่ยวหลงเปา" (ไม่ได้ค่าโฆษณานะค่ะ) คือเอาชื่ออาหารจานอร่อยของคนเซี่ยงไฮ้ชอบทาน คือ วิธีการนึ่งซาลาเปาของคนเซี่ยงไฮ้ มีน้ำหวานเหมือนซุปขลุกขลักอยู่ในซาลาเปา ปกติการทานซาลาเปาของคนไทยในอดีตหรือปัจจุบันก็นึ่งร้อนๆ และก็เอามาบิแยกเอาเนื้อและแป้งทานพร้อมกัน แต่ด้วยความนุ่มและละเอียดของแป้ง "เสี่ยวหลงเปา" จะมีน้ำซุปร้อนขังอยู่ในตัวซาลาเปา โดยเฉพาะจานอาหารพิเศษนี้ที่เมืองซูโจว เขาจะเรียกชื่อซาลาเปาพิเศษนี้ตามชื่อของไส้ที่ใส่ ใบใหญ่เป็นพิเศษ และมีน้ำซุปอยู่มากมายเกือบครึ่งค่อนใบของซาลาเปา นึ่งใส่เข่งมาร้อนๆ โดยไม่มีน้ำรั่ว ท่านหวาง และท่าน Gao Yimin ก็พยายามเตือนว่า อย่ารับประทานทันทีเพราะร้อนมาก การบริการอาหารจานนี้ นอกจากนี้มีซาลาเปาใบโตอยู่ในเข่ง ก็ให้หลอดดูดพลาสติกเพื่อดูดเอาน้ำซุปออกมาก่อน เผอิญคนจีนลืมคิด แต่เขาเหลือบไปมองพี่วราทิพย์ที่แสนฉลาดใช้หลอดจิ้มเอาน้ำมาทีละน้อยค่อยๆ ชิมไม่ใช้หลอดดูด ทำให้กลุ่มผู้พิพากษาจีนหัวเราะชอบใจว่า มีความคิดในวิธีทานได้ทันทีโดยปากไม่ถูกลวกเพราะความร้อน แต่เพราะพี่วราทิพย์เธอจิ้มซาลาเปาของเธอด้วยหลอดดูดแรงไปซาลาเปาของท่านสงวนและภรรยาจึงรั่ว ต้องเอาหลอดไปดูด

จากจานรองน้ำใต้ซาลาเปาแทน ทำให้คณะเกิดอาการครึกครื้นหัวเราะในวิธีการทานอาหารของคนไทยหัวแหลม ไม่น่าเชื่อว่า แม้การสื่อภาษาระหว่างคนจีน กับคนไทยจะมีอุปสรรคบ้างในความยากของการใช้ภาษาจีน เนื่องจากจีนมีภาษาจีนกลาง แต่ภาษาท้องถิ่นของชน 55 เผ่าในจีนเวลาเขาคุยกัน คนที่ฟังได้เฉพาะภาษาจีนกลางแต่ฟังภาษาท้องถิ่นไม่รู้เรื่อง เสียงสำเนียงเพี้ยนไปความหมายก็แตกต่างกันมาก ประเทศที่มีชนถึง 55 เผ่า แม้มีภาษาทางการคือจีนกลาง แต่ๆ ละภาคเมื่อเขาพูดภาษาท้องถิ่นตามภูมิภาคของเขา ทำเอาท่านสงวนเลขามูลนิธิสมาคมมิตรภาพไทย-จีน ก็มึนได้เหมือนกัน บอกเข้าใจได้เพียง 20 % เท่านั้น เพราะพอสำเนียงวิธีการอ่านเพี้ยนเสียงเล็กน้อยความหมายก็เปลี่ยนไปทันที แต่วิธีทาน “เสี่ยวหลงเปา” ของพี่วราทิพย์คนจีนกลับเข้าใจวัฒนธรรมของคนไทยและความเรียบง่ายในวิธีชาญฉลาดของการทานอาหาร คงต้องจบการเล่าก่อนที่จีนอาจจะไปหาเทคนิควิธีพิสดารในการทาน “ซาลาเปาน้ำ” ของเขาให้หรูหราอลังการกว่านี้ จุดน่าสนใจของ “เสี่ยวหลงเปา” ชาวเซี่ยงไฮ้หรือคนจีนทางตอนใต้คือ เขาสามารถผสมและนึ่งแป้งอย่างพิสดารจนบรรจุและเก็บน้ำซุปร้อนๆ ไว้ได้อย่างไรโดยน้ำซุปไม่รั่วออกจากแป้ง ทั้งที่กรุงเทพฯ มีร้านขายและทำตามอย่างแต่เนื้อแป้งไม่เนียนพอและเก็บน้ำซุป ได้น้อยกับกักความร้อนได้ไม่นานเหมือนเจ้าตำรับแท้จริง

ส่วนรายการอาหารมื้อค่ำคืนแรกที่เมืองชิงเต่า ท่านประธาน Qunxion Ren นอกจากต้อนรับที่หน้าประตูโรงแรมพร้อมช่อดอกไม้ เวลา 17.10 นาฬิกา เมื่อคณะของเรามาถึงที่พัก ท่านกรุณาร่วมรับประทานอาหารมื้อค่ำที่โรงแรมพร้อมคณะผู้พิพากษาบางส่วนของศาลชิงเต่า วันนี้ท่านสงวนท่านอภิชาติเตรียมพร้อมรับศึกหนักในการดื่มเหล้า และ “คัมปาย” อันเป็นประเพณีต้อนรับอย่างอบอุ่นของจีนที่จะขอเดินชนแก้วและอวยพรเป็นรายคนไปรอบๆโต๊ะ นอกจากเหล้า Moutai ประมาณ 53 ดีกรี ไวน์ เบียร์ชื่อดังที่สุดของประเทศจีนคือ ชิงเต่า คณะผู้พิพากษาไทยต้องขอโยเกิร์ต (นมเปรี้ยว) ชาจีนร้อนๆ พร้อมอาหารทานเล่นเพื่อทั้งเคลือบและให้กระเพาะอิ่มกันมึนและเมา ท่านสงวนต้องคอยเตือนว่าดื่มแล้ว ตามด้วยนมและชาทุกครั้งจะไม่มึน สงสารว่าคณะของเรามีผู้ชายเพียง 2 คน มารยาท และประเพณีของจีนก็ต้องให้เกียรติ สุขภาพของเราก็ต้องเอาไว้ เพราะแต่ละท่านก็ใกล้ 60 กันแล้ว (อยากบอกว่า ผู้พิพากษาไทยชุดใหม่มาขอให้เตรียมว่านรางจืดมาเหน็บไว้ใต้ลิ้น ทานให้เป็นโหลจนคนจีนตกใจว่า ทำไมไม่เมาน่ะ เพราะว่านรางจืดของจีนไม่มี ไทยเรามีสมุนไพรฉมังนัก จีนอาจต้องมาขอดูงานศาลไทยบ่อยๆ ก็เป็นได้) แม้จีนซึ่งเป็นประเทศหนาวจะสามารถทำเหล้าได้ถึง 70 ดีกรี หรือแรงกว่านี้ หากพบคนไทยคนจริงที่ดีกรีมีรางจืดก็ชนะขาดลอยได้เหมือนกัน เพราะล้างและถอนพิษเหล้าได้

27 ตุลาคม 2547

****

เช้าวันที่แสนสดใสบนห้องพักชั้นที่ 10 ของโรงแรม Huiguan Dynasty ห้องพักของทุกคนหันหน้าไปยังทะเลเหลือง เลียบชายฝั่งมองเห็นพระอาทิตย์ตกดินของเย็นวันที่ 26 ตุลาคม 2547 เมื่อคณะผู้พิพากษาไทยมาถึงถนนเลียบชายฝั่ง หาดทรายแสนสะอาด พอมาถึงเมืองชิงเต่าเมืองแห่งชายทะเล หากจะเทียบกับพัทยาที่จังหวัดชลบุรี ความงามตามธรรมชาติไม่แพ้กัน แต่พัทยาเราดูเล็กลงถนัดใจเมื่อชายทะเลของเมืองนี้กว้างใหญ่ ใครที่ไปเมืองโยโกฮามาประเทศญี่ปุ่นก็จะเห็นความคล้ายหรือเหมือนกันเช่นเดียวกับเกาะแมนฮัตตันที่นิวยอร์ก

ชิงเต่าเป็นเมืองหนึ่งในมณฑลซานตุง (Shandong) ที่เป็นศูนย์กลางทางการค้า อุตสาหกรรม ในศตวรรษที่ 19 มีหมู่บ้านบาวาเรียนและมีชายหาดที่งดงาม เป็นหนึ่งในเมืองเศรษฐกิจชั้นนำของประเทศจีน มณฑลนี้มีทะเลเหลืองไหลมาสู่มหาสมุทร ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ จึงมีชาวจีนมาตั้งรกรากนานกว่า 6,000 ปี แม้ในอดีตจะถูกปกครองโดยคนเยอรมันซึ่งเช่าทำสัมปทานใน ปี ค.ศ. 1897 ที่ครอบครองท่าเรือเมืองชิงเต่าทางตอนใต้ แต่สิ่งที่หลงเหลือเป็นอนุสรณ์คือ เมืองเล็กๆ น่าอยู่ที่เรียก หมู่บ้านบาวาเรียน มีจำนวน 200 หลัง แบบการก่อสร้างเป็นแบบของชนเยอรมันในอดีต

และมีวัดขงจื้อหรือเป็นสถานที่เกิดของปรมาจารย์ขงจื้อของจีน สำหรับเวลาทางการไปชมศาลชิงเต่าเริ่ม 9 นาฬิกา

ชม Qingdao Intermediate People's court 27 ตุลาคม 2547

คณะผู้พิพากษาไทยมาถึงศาลเวลา 9 นาฬิกา ซึ่งท่านประธาน Ren (ขณะนี้อายุ 58 ปี อายุเกษียณของจีนคือ 60 ปีเช่นไทยเฉพาะชาย ส่วนผู้พิพากษาหญิงให้เกษียณตอนอายุ 55 ปี) มาต้อนรับและร่วมรับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม ได้นำชมแปลนหรือแบบการก่อสร้างศาลแห่งใหม่ในอนาคตใช้งบประมาณ 1,500 ล้านบาท หากคำนวณเป็นเงินไทย มีจำนวน 25 ชั้น โดย 3 ชั้นอยู่ใต้ดิน ตั้งหันหน้าไปทางทะเลเหลือง หากจะเทียบก็คงคล้ายศาลจังหวัดสงขลาหรือศาลจังหวัดภูเก็ต อากาศเช้าวันนี้ประมาณ 10 องศา ดูแล้วไม่หนาวมากทั้งที่ลมแรง เพราะเป็นศาลติดอยู่กับชายทะเล ศาลนี้มีผู้พิพากษารวม 1,800 คน และได้รับรางวัลมากมายจากประชาชนที่ให้ความนิยมและชมชื่น ซึ่งศาลต้องรับการประเมินจากประชาชนเป็นสำคัญสำหรับประเทศจีนที่มีการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ มีคดีเฉลี่ยปีละ 100,000 กว่าคดี ศาลเมืองชิงเต่าได้รับรางวัลที่หนึ่งในปีนี้ด้านการบริหารจัดการคดีให้เสร็จลุล่วงไปจำนวนมากในแต่ละปี มีคนจบการศึกษาปริญญาเอก 2 คน และปริญญาโท 40-50 คน ในจำนวนผู้พิพากษา 1.800 คน และอยู่ระหว่างการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในต่างประเทศรวม 6 คน Miss Yulan นิติกรซึ่งทำหน้าที่ล่ามให้เราวันนี้เธอกำลังศึกษาปริญญาโทด้านกฎหมาย ศาลชิงเต่า

มีบริการศาลเคลื่อนที่ ออกให้ความช่วยเหลือแนะนำทางด้านกฎหมาย มีการบันทึกเทปโทรทัศน์ภายในศาลเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย วิธีบริหารจัดการของศาลในประเทศจีนต่างกันกับของไทย เพราะข้าราชการศาลของจีนมาจากนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ ความใกล้ชิดและการถูกประเมินการทำงานของประชาชนแต่ละปีเป็นตัวเร่งพัฒนาคุณภาพของศาล สำหรับอาคารปัจจุบันมีเพียง 8 ชั้น ชั้นที่ 2 เป็นส่วนที่เรียกว่า Hot Line คือประชาชนก็สดวกใช้การติดต่อทาง Hot Line แจ้งศาลตลอด 24 ชั่วโมง มีเจ้าหน้าที่ศาลประจำตลอดเวลา ภายในห้องมีพนักงาน 4 คน ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ พนักงานจะตรวจหน้าจอคอยตรวจสอบเช็คหมายเลขโทรศัพท์และให้คำแนะนำคำตอบแก่ประชาชนที่โทรศัพท์มาสอบถาม ห้องที่ 2 ของชั้นที่ 2 เป็น Press Center เพื่อสื่อข่าวทางโทรทัศน์โดยตรงแก่ประชาชนทราบหากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วน เช่น คดีสำคัญเป็นที่สนใจของประชาชน ที่ตั้งของเมืองชิงเต่าอยู่ไม่ไกลจาก Music Square และ Wusi Square มีทางเดินคอนกรีตกว้างใหญ่เลียบชายหาด มีบ้านจัดสรรราคาแพงซึ่ง Miss Yulan บอกว่าเป็นของบริษัทยาที่สร้างและให้เป็นที่อยู่ของระดับผู้บริหารบริษัท ตลอดทางกว้างๆเลียบชายหาด เราผ่าน Music Square ที่จะมีรูปปั้นกวีเอกของโลกหลายคน เช่น บีโธเฟน โมซาร์ทและมีสวนน่ารักๆ พร้อมเพลงเบาๆ รอบบริเวณเพื่อให้ประชาชนเดินพักผ่อนเลียบชายทะเล มีชาวประมงมางมหาสัตว์ทะเล หรือพืชทะเล ข้างทางก็จะมีชาวประมงขายปลาหมึก ปลาดาว ปลาตัวเล็กๆ ผู้เขียนอยากขอซื้อปลาดาวไปฝากหลานชายซึ่งรักปลาดาวเป็น

ชีวิตจิตใจมาตั้งแต่เด็ก เพราะบิดาเขาพาไปว่ายน้ำที่ตึกทรีนีตี้ข้างถนนสาธรเหนือ ภายในอาคารจะมีตู้ปลาและเลี้ยงปลาทะเล ปลาดาว ความที่หลานชายตั้งแต่เด็กจนอายุ 9 ขวบปัจจุบันได้เห็นปลาดาวมาตลอด จนพยายามศึกษาพันธุ์ปลาดาวมีกี่ชนิด แม้ภายหลังจะทราบจากเพื่อนผู้เขียนที่อยู่กรมประมงว่าปลาดาวเป็นปลาเพชรฆาตทานทุกอย่างในทะเลที่ขวางหน้า ความรักปลาดาวของหลายชายก็ยังไม่เสื่อมคลาย ได้เคยบอกผู้เขียนว่าโตขึ้นจะสร้างพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับปลาดาว ปลาดาวมีหลายพันธุ์และทุกคนจะรู้จักในสภาพห้าแฉกจึงเรียกว่า “ปลาดาว” ผู้เขียนไปเดินแถวชายหาดเมืองชิงเต่า พบว่ามีปลาดาวตากแห้งตัวใหญ่มากมี 11 แฉก จะขอซื้อกลับมาคนจีนที่ไปดูด้วยมองผู้เขียนอย่างแปลกใจว่า ทำไมผู้พิพากษามาสนใจปลาดาวน่ะ ไม่กล้าบอกว่า ความรักหลานอยากให้เขารู้จักโลกกว้าง อะไรที่เขาสนใจแม้ไม่มีโอกาส คุณป้าก็อยากเอาไปเล่าให้รู้ให้เห็นโลกกว้าง ไม่อยากให้เด็กไทยเป็นกบในกะลาครอบหากมีโอกาสการสื่อสารที่กว้างไกลปัจจุบัน ทำอย่างไรจะกระตุ้นให้เด็กเราช่างคิด ช่างค้นคว้ามากกว่าจะมาสนใจเกมต่อสู้ล้างผลาญเหมือน Ranarok บนจอคอมพิวเตอร์ ผลสุดท้ายก็ไม่ได้ปลาดาวตากแห้งพิสดารตัวนั้นมาทราบจาก Miss Yulan ว่า คนจีนเขาก็ทานปลาดาวโดยเลาะเอาเนื้อภายใน 5 แฉกใต้ลำตัวมาทำเป็นอาหาร แต่ที่ไทยเราไม่ทานปลาดาวจึงถูกเก็บเป็นเพียงเปลือกไว้เป็นที่ระลึก ปลาดาวทางเมืองชิงเต่ายังอุดมสมบูรณ์มาก มีมากมายหลายพันธุ์ไปจับเป็นๆ ได้จากชายหาดตรงน้ำตื้นๆ ปีที่แล้ว ผู้เขียนไปจังหวัดภูเก็ตจะหาปลาดาวก็หาได้น้อยมาก และมีแต่ตัวเล็กๆเท่านั้น หาก

หลานชายผู้เขียนทราบว่าคนจีนกินปลาดาวที่เขารักมากที่สุดหลานชายคงโกรธมากๆ

เมื่อคณะของเราเดินจาก Music Square ก็มาถึง Wusi Square ห่างกันเพียง 200 เมตรอยู่เลียบชายทะเลเช่นกัน ภาษาอังกฤษเรียกว่า Wind of May ท่านประธาน Ren ได้มอบสัญญลักษณ์ Wusi Square ให้คณะของเราคนละอันเป็นเหมือนพายุหมุนสีแดงตั้งตระหง่านอยู่ริมชายหาด เพื่อเป็นที่ระลึกของคนเมืองชิงเต่ากลุ่มแรกของประเทศที่ก่อการประท้วงการรุกรานของ 8 ประเทศคือ อเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปญ โปรตุเกส เยอรมัน ญี่ปุ่น และอิตาลี ที่รวมตัวกันบุกบังคับจีนในยุคของพระนางซูสีไทเฮา หลังจากมีกบฎบอกเซอร์และบังคับจีนให้เปิดดินแดนบางส่วนให้ประเทศเหล่านี้ครอบครองทำประโยชน์ คนเมืองชิงเต่าไม่พอใจลุกฮือประท้วงก่อนจะลามไปสู่กรุงปักกิ่งในเดือนพฤษภาคม จึงใช้คำเรียกขานว่า Wind of May หรือมีสัญญลักษณ์ที่ Wusi Square เพื่อเตือนใจความรักชาติของชาวจีนให้รวมพลังกัน

มณฑลชานตุงของจีนนี้มีเมืองหลวงชื่อ Jinan มีประชากรประมาณ 3 ล้านคน ส่วนเมืองชิงเต่าเป็นเมืองชายทะเลในมณฑลเมืองหนึ่ง ตั้งอยู่บนอ่าว Bohai ประชากรประมาณ 1.5 ล้านคน แม้อากาศจะหนาวมากในฤดูหนาวแต่มีฤดูร้อนอบอุ่นที่ยาวนาน ผู้เขียนจำได้ว่าระหว่างทานอาหารมื้อค่ำที่เมืองซูโจว รองประธานศาลที่เมืองซูโจวพูดว่าอยู่ทางตอนใต้ไม่ว่าเซี่ยงไฮ้ หังโจว เวลาอากาศหนาวๆมากกว่าคนทางเหนือ เช่นปักกิ่งหรือชิงเต่า เพราะทางใต้

ไม่มีเครื่องทำความร้อน โชคดีที่คณะของเราค้างรวม 3 คืนจาก 26-27-28 ตุลาคม 2547 อากาศประมาณ 10 องศา แสงแดดจ้า ลมทะเลพัดจึงไม่รู้สึกหนาวเหมือนไปปักกิ่งเมื่อ 4 ปีที่แล้วทั้งที่อุณหภูมิ 17-18 องศาเซลเซียส ประวัติความเป็นมาของเมืองชิงเต่าเป็นหมู่บ้านประมงเงียบๆ จนกระทั่ง คศ. 1898 ประเทศเยอรมันนีขอสัมปทานและวางรางรถไฟ สร้างท่าเรือ จึงกลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมรวมทั้งการสร้างโรงทำเบียร์ชิงเต่าที่มีชื่อที่สุดของจีนในปี ค.ศ. 1903 ปัจจุบันเป็นท่าเรือน้ำลึกอันดับที่ 4 ของจีน และปี ค.ศ. 2008 เป็นสถานที่แข่งเรือนานาชาติของโอลิมปิคซึ่งจีนเป็นเจ้าภาพ ในอดีตคนเยอรมันครอบครองจนถึงปี ค.ศ. 1914 เมื่อประเทศเยอรมันนีแพ้สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ประเทศญี่ปุ่นก็เข้าครอบครองต่ออีก 6 ปี แม้นักศึกษาจีนเดินขบวนคัดค้านมากมาย สัมพันธมิตรก็ยังยอมให้ประเทศญี่ปุ่นเข้ามา จนถึงปี ค.ศ.1922 เพราะประเทศญี่ปุ่นมองเป็นจุดยุทธศาสตร์ในทางพลังงาน อาหาร คมนาคม หวังยึดครองประเทศจีน ต่อมามีสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นในช่วงปี ค.ศ. 1930 ต่อมาปี ค.ศ.1945 จีนจึงกลับเข้าครอบครองเมืองชิงเต่า ปัจจุบันเมืองชิงเต่ามีผังเมืองที่งดงาม ผู้เขียนก็ยอมรับในคำพูดของผู้พิพากษาศาลเมืองชิงเต่าว่า เมืองเขาไม่แพ้ปักกิ่งเซียงไฮ้ หรืออาจสงบและงามกว่า เขามีชายหาดที่สะอาด สวยงามหลายแห่ง จัดเป็นอันดับสุดยอดถึง 6 อันดับ มีโรงแรม Xinhao Hill ที่หรูหรา และอดีตประธานเมาเซตุงได้เคยมาพัก มีปราสาทเก่าแก่งดงามที่ผู้ปกครองชาวเยอรมันได้สร้างทิ้งไว้เพื่อไว้ชมวิวทะเล ปี ค.ศ. 1947 ประธานาธิบดี

เจียงไคเช็คเคยมาหลบพักเงียบๆที่ชายหาดที่สวยงามเป็นอันดับที่ 6 เมื่อคณะของเราเดินทางออกจากเมืองชิงเต่าไป 40 กิโลเมตรคือ Laoshan ซึ่งเป็นแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่มาใช้ทำเบียร์อันลือชื่อของจีน และมีชื่อในการปลูกองุ่นและนำมาทำไวน์แต่ละปี เดือนสิงหาคม เดือนกันยายน จะมีงานเทศกาลเบียร์และไวน์ตามลำดับ วันที่ 28 ตุลาคม 2547 ประธาน Song Yan เธอเป็นสตรีที่เคยไปเยี่ยมชมประเทศไทยเมื่อ 7 ปีก่อนซึ่งท่านอภิชาติได้ดูแลต้อนรับ เธอรับเป็นเจ้าภาพของคืนสุดท้าย ที่พักจะอยู่ที่ LaoShan เนื่องจากเธอเป็นประธาน Qing Dao LaoShan District Court

ช่วงบ่ายของวันที่ 27 ตุลาคม 2547 เวลา 14 นาฬิกา คณะไทยและจีนหลังจากพักผ่อนพอสมควรก็เดินทางไปชมสวนสาธารณะภายในเมืองที่ประดับประดาด้วยดอกเบญจมาศสีต่างๆ บางดอกมีขนาดใหญ่กว่าใบหน้าของคนเสียอีก พี่วราทิพย์ภรรยาท่านสงวนดูจะชอบดอกไม้อย่างมากก็เป็นธรรมดาของคู่กันระหว่างสตรีกับดอกไม้ หลังจากนั้นก็มีการนำไปชม TV. Tower หรือแปลภาษาไทยว่าหอโทรทัศน์ คงไม่เชยเกินไป ทางขึ้นหอก็ให้นั่งกระเช้า 2 คน พี่วราทิพย์ไม่กล้านั่งแต่จะอยู่รอคอยโดดเดี่ยวในรถก็กระไร เธอจึงจำใจขึ้นกระเช้าแต่ไม่กล้ามองลงไปข้างล่าง เมื่อถึงหอสูงก็ขึ้นลิฟท์ต่อไปอีกชั้นบน ชมทัศนียภาพรอบเมืองชิงเต่า เขาเตรียมการปรับสภาพแวดล้อมบริเวณต่างๆ เพื่อรับการแข่งขันโอลิมปิค ค.ศ.2008 หากเป็นการแข่งขันกีฬาทางน้ำ เมืองนี้มีสนามกีฬาใหญ่รวม 3 แห่ง หากผู้อ่านมีโอกาส

ไปตามเมืองใหญ่ๆ ของจีน สิ่งแรกที่ท่านจะพบคู่กันตลอดคือสวนสาธารณะมากมายให้ประชาชนพักผ่อน สนามกีฬาซึ่งของไทยเราจนบัดนี้กรุงเทพฯ ที่มีประชากรเกือบ 9 ล้านคน แต่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียง 3-4 ล้านคน สวนสาธารณะ สนามกีฬาเราไม่ได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ 2 ปี แก่ประชาชนเท่าใดนัก ตัวอย่างเห็นชัด เช่น สวนลุมพินี ถ้าตอนเช้าและตอนเย็นผู้อ่านเข้าไปเดินหรือวิ่งออกกำลังกาย ท่านจะเห็นผู้คนแน่นมาก ทำไมโรงเรียนเตรียมทหารเก่าอยู่คนละฝั่งถนนของสวนลุมพินีไม่จัดทำเป็นสวนสาธารณะคู่แฝดให้ประชากรในกรุงเทพฯ ใช้พื้นที่เพิ่มขึ้น แต่กลับเป็นธุรกิจขายอาหาร ของที่ระลึกแก่ชาวต่างประเทศ และโรงมหรสพเพื่อการแสดงดนตรีที่บางครั้งก็มีวัยรุ่นมาชุมนุมและตีกัน เป็นเพราะประชาชนไทยมีส่วนในการประเมินการบริหารงานของรัฐบาลทุกหน่วยงานได้น้อยมาก 4 ปี ก็แสดงสิทธิการประเมินจากการเลือกตั้ง และใช้สิทธิสูงสุดไม่เกิน 65 % เท่านั้นในกรุงเทพฯ สภาพผังเมืองใหญ่ๆ ของเราจึงถูกแสวงหาประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าจัดทำสวนสาธารณะ สนามกีฬา สถานที่อื่นๆ เพื่อประชาชนใช้สอยในการหย่อนใจและพักผ่อน ผู้บริหารจึงใช้อำนาจรัฐเกินขอบเขตขาดการคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

จาก TV TOWER คณะของเราก็ถูกนำไปเที่ยว 1 ใน 10 ของสัญญลักษณ์เมืองชิงเต่า คือ ท่าเรือที่เก่าแก่ที่สุดในโลก และสวนที่เป็นที่ตั้งประภาคารที่ชาวเยอรมันได้สร้างไว้ในอดีตบนเกาะเล็กๆ กลางทะเล แต่ปัจจุบัน ทำถนนเล็กๆ

เชื่อมต่อถึงเกาะ มีประวัติความเป็นมาพอสมควรเกี่ยวกับเกาะเล็กๆ นี้ว่า พอชาวเยอรมันสร้างและใช้ได้ไม่นาน เมื่อช่วงเกิดสงคราม จีนก็ใช้ตรงเกาะนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ทางเรือ เพื่อต่อสู้กับข้าศึก หลังจากนั้นคณะผู้พิพากษาชิงเต่าก็พาพวกเราไปดูบ้านหรือคฤหาสน์ที่เคยเป็นที่พักของประธานาธิบดีเจียงไคเช็ค ท่านแอบมาพักเงียบๆ ในปี ค.ศ.1945 แม้จะมาถึงสถานที่ดังกล่าวเวลาเย็นทำให้ไม่ได้เข้าไปชมคฤหาสน์สวยงามที่สร้างตามแนวตะวันตก แต่มีร่องรอยของสวนที่งดงามแบบยุโรปให้ชม พวกเราก็เดินเลียบชายหาดซึ่งมีการต่อเป็นไม้ทางเดินกว้างใหญ่จะได้ไม่เหยียบพื้นทรายที่มีโขดหินสวยงามมากมาย มีชาวประมง 2 รายมาขายเปลือกหอยงดงาม ผู้เขียนก็ได้ของที่ระลึกเพื่อเอาใจหลานชายที่รักปลาดาวเป็นชีวิตจิตใจไปอีก 2 ตัว เป็นปลาดาวตากแห้ง แต่ราคาแพงกว่าธรรมดา เพราะมี 11 แฉก ค่ำคืนนี้จบลงด้วยการทานอาหารแบบจีนคือ ออเดอร์ฟ 8 อย่าง อาหารจานใหญ่นานาชนิดแบบอาหารทะเลอีกกว่า 20 จาน ทำเอาพี่วราทิพย์ ท่านสงวน หรือท่านอภิชาติ บอกว่ามาจีนอยู่ได้ 6 วันเศษ แอบไปชั่งน้ำหนักแล้วเพิ่มอีกคนละหนึ่งกิโลกรัมเศษ

ผู้เขียนไม่แปลกใจเลยจากประวัติศาสตร์เมื่อคนเยอรมันแพ้สงครามโลกครั้งที่หนึ่งและต้องถอนกำลังทั้งการลงทุนออกไป ทำไมคนญี่ปุ่นประสงค์เข้ามาอยู่แทน และเปลี่ยนแปลงข้อตกลงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 กับสัมพันธมิตร เพราะความอุดมสมบูรณ์ไม่ว่าอาหารทะเล ถ่านหิน น้ำมัน แร่ ทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ ไข่มุกงามของชิงเต่า

หยก ที่งดงามลือชื่อจาก Lao Shan น้ำพุร้อน ดอกไม้งาม ธรรมชาติที่สวยงามแถบ Lao Shan ทำให้เมืองชิงเต่ามีเสน่ห์ทุกแบบไม่ว่า ชายทะเล หรือป่าไม้ธรรมชาติ หลายประเทศจึงมุ่งหวังครอบครองหรือมาลงทุนทางอุตสาหกรรมที่เมืองนี้

ก่อนจบการท่องเที่ยวชิงเต่าวันที่ 27 ต้องกล่าวถึงรายการตอนเย็นที่ท่านประธาน Ren พาไปวัด Zhanshan ที่ตำบล Shinan ตั้งอยู่บนเนินเขาหันหน้าไปทางทะเล วัดนี้ถูกสร้างขึ้น ค.ศ.1934 และเป็นโรงเรียนสอนศาสนา ต่อมาพระที่มีชื่อเสียงดัง ๆ จากนิกายมหายานจะแวะมาวัดนี้เพื่อจำวัด อาคารวัดก่อสร้างตามแนวสถาปัตยกรรมของราชวงศ์หมิง ทางทิศใต้ของวัดมีเจดีย์ 8 เหลี่ยม สูง 7 ชั้น ท่านที่สนใจเกี่ยวกับวัดมหายาน และไปเที่ยวตามเมืองใหญ่ๆ ของจีน วัดทางพุทธศาสนาในนิกายมหายานจะมีการสร้างในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งวัดที่สวยที่สุดที่เมืองหังโจว ครบองค์ประกอบและมีความอลังการในรูปปั้นของพระพุทธเจ้าในทุกปาง สำหรับวัด Zhanshan ท่านเจ้าอาวาส Mingzhe ได้กรุณากล่าวถึงความเป็นมาและทำให้เราทราบว่ามี Chinese Buddhist Association ต่างช่วยกันบูรณะวัดในพระพุทธศาสนาตามเมืองใหญ่ๆ ของจีน และรัฐบาลก็ให้เงินช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อเป็นที่พักทางจิตใจของประชาชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุของประเทศจีนอีกด้วย ใครที่ไม่รู้จักจีนดีพอ และเข้าใจระบบการปกครองคอมมิวนิสต์ในอดีตต้องย้อนมาติดตามการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่ทาง

พุทธศาสนาก็มีเครือข่ายเชื่อมต่อกับชาวจีนโพ้นทะเลไปทั่วโลกที่ยังรักบ้านเมืองเกิดของตน และส่งเงินมาช่วยเหลือ มาบูรณะวัด เพื่อสร้างศรัทธาแก่ประชาชน

วันที่ 28 ตุลาคม 2547

****

วันนี้คณะของเราต้องย้ายที่พักจากในตัวเมืองชิงเต่ามาพักสถาบันข้าราชการศาล เกือบทุกศาลแต่ละมณฑล แต่ละเมือง อาคารศาลที่สร้างขึ้นนอกจากห้องพิจารณา ที่ทำการศาลจะมีห้องประชุมใหญ่ไว้สำหรับการประชุมของผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ธุรการทั้งหมด ศาลที่เมืองชิงเต่าจะมีการประชุมทุกวันเสาร์ นอกจากนี้สถานที่ดังกล่าวหากสร้างใหม่ปัจจุบันจะมีห้องปรุงอาหารเทียบเท่าภัตตาคารเล็กๆ อย่างเช่นมณฑลเจ๋อเจียงอยู่ด้วยนอกจากห้องทำงานต่างๆ สถาพอาคารของศาลไทยจึงต่างกับศาลจีนตรงที่ศาลไทยจะไม่รวมการประชาสัมพันธ์ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ตลอด 24 ชั่วโมง การบริการประชาชนหรือเผยแพร่ แนะนำทางกฎหมายโดยมีศูนย์ส่งการถ่ายทอดทางระบบโทรทัศน์โดยตรง เนื่องจากวิธีการบริการจัดการทางภาครัฐของไทยต่างกับจีนในเรื่องระบบการปกครอง นโยบายของรัฐโดยเฉพาะฝ่ายบริหารจะคุมสื่อของรัฐและคุมงบประมาณส่วนนี้มากกว่ากระจายให้ระบบการ

บริหารงานยุติธรรม ศาลยุติธรรมจึงขาดเครื่องมือสื่อสารของตนโดยตนเอง เพื่อสื่อสารกับประชาชน

เวลา 9.00 นาฬิกา คณะของเราถูกนำเข้าเยี่ยมชมโรงงานผลิตเบียร์มีชื่อ TSINGTAO เป็นเครื่องหมายการค้า และการใช้คำภาษาอังกฤษชิงเต่า ซึ่งเราอ่านว่าชิงเต่า ผู้เขียนได้ความรู้จาก Miss Yulan ว่าชื่อเมือง Qingdao และคำว่า TSINGTAO ทำไมจึงเขียนแตกต่างกันในภาษาอังกฤษ เธอให้ความรู้ว่าแม้เขียนเป็นภาษาอังกฤษจะต่างกัน แต่สำเนียงอ่านเหมือนกัน ความหมายเดียวกัน TSINGTAO เป็นคำหรือภาษาโบราณ ส่วน Qingdao เป็นการเขียนใหม่ตามแนวภาษาจีนยุคปัจจุบัน อย่างไร ผู้เขียนก็ยังไม่วายสงสัย เพราะเครื่องหมายการค้า ขวดสีเขียวบรรจุเบียร์ พร้อมรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของเบียร์ TSINGTAO ได้ขายมานาน โดยผลิตออกจำหน่ายตั้งแต่ปี ค.ศ. 1903 ซึ่งชนชาติเยอรมันเป็นเจ้าของ และนำวิธีการผลิตเข้ามา ต่อมาคนเยอรมันได้ร่วมทุนกับคนอังกฤษและพยายามจัดจำหน่ายส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในเครื่องหมายการค้า TSINGTAO และยี่ห้ออื่นๆ คนเยอรมันที่ครอบครองเมืองชิงเต่าผลิตเบียร์จำหน่าย จนญี่ปุ่นเข้าครอบครองอาณานิคมนี้หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 และใช้ชื่อดั้งเดิมของ TSINGTAO และมียี่ห้อ SAPPORO และ KIRIN เป็นยี่ห้อของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น เมื่อประเทศญี่ปุ่นแพ้สงครามจีน จีนจึงเข้าครอบครองโรงเบียร์ในปี ค.ศ. 1945 เป็นของรัฐและปรับปรุงโรงงานด้วยเครื่องจักรใหม่ๆ พรรคคอมมิวนิสต์เป็นรัฐบาลก็ยังส่ง

เบียร์ชิงเต่าไปขายต่างประเทศซึ่งนำรายได้มหาศาลสู่ประเทศ ปัจจุบันเบียร์ชิงเต่าส่งออกอยู่ 70 กว่าประเทศ หากเทียบกระทิงแดงหรือ Red Bull ของไทยต้องชมนักธุรกิจไทยคือคุณเฉลียว อยู่วิทยา ส่งกระทิงแดงไปขายประมาณ 80 กว่าประเทศนับว่าไม่น้อยหน้าจีนเท่าใด เบียร์ชิงเต่ามีกิจการร่วมค้ากับอีกหลายประเทศเพื่อผลิตเบียร์จำหน่าย และในอนาคตกับทางประเทศไต้หวันจีนก็ลงทุนร่วมกันเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต ในขณะที่ได้ร่วมทุนกับเยอรมัน และอีกหลายประเทศ เบียร์ชิงเต่าได้เปิดจำหน่ายหุ้นของบริษัท ซึ่งปัจจุบันเป็นบริษัทข้ามชาติมีการเสนอขายหุ้นทั้งในตลาดหลักทรัพย์ที่เมืองเซี่ยงไฮ้ เมืองชิงเต่า รวมทั้งที่ฮ่องกง โดยแบ่งหุ้นจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป ส่วนหนึ่งยังเป็นของรัฐอยู่ ผู้เขียนเชื่อว่าชื่อ TSINGTAO เป็นชื่อเครื่องหมายการค้าที่จีนจดทะเบียนไว้ทั่วโลก และชื่อเมืองที่ให้ความหมายเดียวกัน แต่เขียนต่างกันก็คือปกป้องสินค้าและแสดงแหล่งกำเนิดสินค้าตนทางภูมิศาสตร์จะได้ไม่มีปัญหาเหมือนข้าวหอมมะลิของไทย และสินค้าของไทยอีกหลายตัวที่จะมีปัญหาในอนาคต เมื่อตลาดการค้าของเราแพร่หลายในต่างประเทศ ก่อนจบเรื่องเบียร์ชิงเต่า ต้องขอเล่าความเป็นมาของเบียร์เล็กน้อย จากความรู้ที่ได้จากพิพิธภัณฑ์เบียร์แห่งนี้ ผู้เขียนต้องขอชมว่าการจัดการด้านสื่อของเบียร์รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ที่ได้ชม ทางกระทิงแดงน่าจะทำบ้างเพื่อให้ความรู้ด้านธุรกิจและวิชาการรวมทั้งเป็นบริษัทที่สร้างชื่อเสียงแก่ไทยด้วยโดยรัฐบาลควรให้การสนับสนุนธุรกิจข้ามชาติของไทย

กำเนิดของเบียร์แห่งแรกมาจากความบังเอิญเมื่อ 6,000 ปีก่อน ชาวสุเมเรียนซึ่งอาศัยอยู่ลุ่มแม่น้ำไทกริสยูเฟรตีส ทานขนมปังที่ย่างไม่หมด ทิ้งค้างคืนแช่ในน้ำไว้ จึงเกิดยีสต์และการหมักทำให้น้ำมีสีมีกลิ่นชวนให้ดื่ม หลังจากนั้นชาวสุเมเรียนก็ทดลองนำข้าวสาลี ข้าวบาร์เล่ย์มาหมัก ต่อมาชาวบาบิโลนก็ทำเบียร์มีรสชาติแตกต่างตามประเภทของข้าวสาลีได้เบียร์มีสรชาติแตกต่างถึง 20 ชนิด จนแพร่หลายสืบทอดมายังทวีปยุโรป ชาวเยอรมันชอบดื่มเบียร์จึงคิดค้นวิธีการทำ สร้างเตา คิดวิธีการหมัก การกลั่น โดยเฉพาะชิงเต่ามีน้ำแร่ธรรมชาติอย่างดีที่ชาวเยอรมันใช้มาทำเบียร์ เป็นผลให้เกิดการผลิตเบียร์แห่งแรกที่เมืองนี้ เท่านี้คนชอบดื่มเบียร์ก็คงรู้พอสังเขปบ้างถึงประวัติความเป็นมา ในขณะที่ประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น เยอรมัน และอีกหลายชาติมุ่งมาลงทุนที่เมืองนี้เพราะเทียบรายได้ของคนในเมืองมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งการประมง การเกษตร ถ่านหิน น้ำมัน คนเมืองนี้จึงมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ท่านจะเห็นห้างสรรพสินค้าของญี่ปุ่น Jusco สินค้าเกาหลี อาคารที่มีการก่อสร้างใหม่ ๆ เต็มไปหมดเพื่อรองรับด้านที่อยู่อาศัย มีการวางผังเมืองอย่างดีน่าอยู่สำหรับการเลือกเป็นที่พักยามชราของคนนอกประเทศ สถาบันที่ฝึกอบรมของข้าราชการ สถาบันฝึกอบรมบุคคลากรศาลก็ตั้งอยู่ติดทะเลมีชายหาดส่วนตัว คืนงานเลี้ยงอำลา วันที่ 28 ตุลาคม 2547 ท่านอภิชาติ ประทับใจนั่งนับพลุดอกไม้ไฟที่ท่านประธาน Ren จุดเป็นเกียรติถึง 300 นัดริมหาด งานเลี้ยงย่อมมีวันเลิกลาจากกัน แต่ความประทับใจยังคงอยู่ ด้วยการร้องเพลง

Auld Lang Syne ทั้งภาคภาษาจีน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษที่ไทยนำมาปรับใส่เนื้อร้องเป็นภาษาไทยชื่อ "เพลงสามัคคีชุมนุม" ประมาณอย่างช้ากลางปี พ.ศ. 2548 ศาลใหม่เมืองชิงเต่าคงสร้างและตกแต่งภายในเสร็จพร้อมที่จะเปิดทำการได้ การก่อสร้างของจีนแต่ละแห่งใช้เวลาไม่นานนักเพราะมีทั้งวัสดุก่อสร้าง แรงงานราคาถูก ทำให้การคาดการณ์ วางแผนระบบการทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว สิ่งที่ยอมรับว่าระบบการบริหารจัดการด้านกระบวนการยุติธรรมของจีนแม้จะเกิดมาเพียง 20 ปีเศษ หลังประเทศไทยถึง 80 ปีเศษ แต่การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การพาณิชย์ เนื่องจากระบบการปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์เป็นแกนกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชนในบางส่วน เป็นผลให้ส่วนของคดีอาญาถูกดำเนินการโดยศาลประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ศาลแต่ละเมืองเช่นเซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง ชิงเต่า เมืองสำคัญเหล่านี้ที่มีการลงทุนจากต่างชาติเข้ามามาก ประเทศจีนปัญหาคดีเกี่ยวกับการค้า การลงทุน ภาษี แรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีแพ่ง คดีพาณิชย์ คดีด้านเศรษฐกิจ จีนจะพัฒนาผู้พิพากษาเฉพาะความชำนาญแต่ละด้านขึ้นมา ตัวอย่างเช่น ชั้น 6 ของศาลเมืองชิงเต่า ปัจจุบันจะทำงานเกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีผู้พิพากษาเป็นผู้หญิง เธอได้รับรางวัลการทำงานดีเด่น น่าเสียดายที่ไม่มีโอกาสได้พบเพราะภารกิจในงานของเธอมาก ผู้เขียนได้มีโอกาสพบท่าน Qingfeng รองประธานที่รับผิดชอบคดีภาษี และได้รับปริญญาเอกเป็นคนแรกของศาลนี้ มีการซักถามผ่าน Miss Yulan ว่าการรับผิดชอบในคดีเฉพาะด้านนี้จะไม่มีการเปลี่ยนไปสับตำแหน่งให้ทำงานด้านอื่น

ทั้งนี้ก็เพื่อการสร้างความชำนาญในความรู้กฎหมายเฉพาะทาง เมื่อเปรียบเทียบศาลยุติธรรมของไทยเรายังไม่มีความชัดเจนในระบบการพัฒนาบุคคลากรให้มีความรู้กฎหมายพิเศษเฉพาะทางอย่างจริงจัง เนื่องจากศาลชำนาญพิเศษของเรา เช่น ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลทรัพย์สินทางปัญญาผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาในศาลชั้นต้นเมื่อมีอาวุโสสูงสุดในศาลชั้นต้นก็เลื่อนขึ้นเป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยที่คดีเหล่านี้จะไม่ได้รับการพิจารณาในชั้นศาลอุทธรณ์ คดีเหล่านี้จะไปสู่ศาลฎีกาในชั้นของการอุทธรณ์ และหากมีปัญหาขึ้นสู่ศาลฎีกาผู้พิพากษาบางท่านที่มีความชำนาญในคดีเหล่านี้ก็จะพิจารณาคดีอื่นๆ ที่ศาลอุทธรณ์ ถึง 7-8 ปี ความรู้ในด้านกฎหมายพิเศษไม่ได้รับการพัฒนา ไม่มีการฝึกอบรมเฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง บางครั้งการพิจารณาคดีเหล่านี้ในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกาต้องศึกษาเฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายพิเศษใหม่ ภาพสะท้อนของจีนและไทย ก็คงมาจากคดีต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจด้านพาณิชย์ คดีเหล่านี้เกิดขึ้นในศาลไทยเพียงอัตราร้อยละ 20-30 แสดงถึงการพัฒนาที่ไม่เกิดขึ้นเพราะคดีมาสู่ศาลไม่มาก จึงสัมพันธ์กันทั้งทางการเมืองภายในประเทศชี้ให้เห็นโดยอ้อมว่าการลงทุนของต่างประประเทศในไทยมีไม่มาก เราก่อตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ในปี พ.ศ. 2540 ก่อตั้งศาลล้มละลาย ปี พ.ศ. 2542 หรือในอดีตมีการตั้งศาลแรงงาน ปี พ.ศ. 2520 ตั้งศาลภาษีอากร ปี พ.ศ. 2528 ก็มีมูลเหตุมาจากการเรียกร้องของคนงานให้ช่วยการฟื้นฟูประชาธิปไตย วิกฤติเศรษฐกิจการเงิน การกู้ยืมเงิน IMF การศึกษาเปรียบเทียบระบบบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในแต่ระดับ

ไทยกับมณฑลชานตุง เฉพาะศาลที่เมืองชิงเต่าจึงน่าศึกษา หากเรานำจำนวนพลเมือง จำนวนศาลที่ตั้งขึ้น จำนวนผู้พิพากษา บุคลากร ประเภทคดี สภาพทางภูมิศาสตร์ ระบบการปกครอง การเมืองมาเปรียบเทียบวิเคราะห์กัน แผนพัฒนาและนโยบายต้องถูกวางบนฐานข้อมูลที่พอเพียงถูกต้อง คงเสนอข้อคิดได้เพียงเท่านี้ สำหรับการศึกษา กับทัศนศึกษาจากสถานที่จริงในเวลา 8 วัน

เวลา 10.00 นาฬิกา ออกเดินทางโดยสายการบินจีนภายในประเทศจากเมืองชิงเต่ามาเมืองเซี่ยงไฮ้เพื่อรอขึ้นเครื่องกลับไทยเวลา 17.30 นาฬิกา ใช้เวลาบนเครื่องบินจีน Boeing 757 ประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ มาถึงสนามบินที่เซี่ยงไฮ้เวลา 11.20 นาฬิกา เนื่องจากคณะของเราต่างมีสัมภาระพอสมควร และเคาน์เตอร์ของสายการบินไทยจะเปิดเวลา 15.30 นาฬิกา จึงต้องทำการฝากสัมภาระไว้ก่อน ผู้พิพากษาจากศาลชิงเต่าโดยเฉพาะท่านหวาง และท่าน Song Yan ตามมาส่ง จึงรับหน้าที่เจ้าภาพครั้งสุดท้ายพาไปทานอาหารกลางวันโรงแรมข้างๆ สนามบิน รายการอาหารเป็นชุดใหญ่เช่นเคย คือ ออเดอร์ฟ ประมาณ 6 จาน อาหารคาวอีก 14 จาน และทิ้งทวนอาหารจานเด็ดของเมืองเซี่ยงไฮ้คือ พระกระโดดกำแพง ปูขน ศรรมวิธีการทำพระกระโดดกำแพงของเขาอาจเข้มข้นในความหอมหวานของน้ำซุป และส่วนผสมที่นอกจากครบเครื่องของจริงทั้งเป๋าฮื้อ (ตัวเล็กๆไม่เหนียว) กังฮูหยูหรือเรียกว่าเนื้อหอยเชลล์แห้ง ปลิงทะเล หูฉลาม อาหารจานพิเศษนี้ใช้เวลาทำเป็นวันๆ

ในการเคี่ยว ต้มให้เข้าเนื้อ สำหรับปูขนพระเอกของรายการ ปรากฏว่าราคาตัวละ 96 หยวน (1 หยวน เท่ากับ 5.13 บาท) มีการคัดมาเฉพาะตัวเมียเพราะมีไข่ การดูปูขนว่าของแท้อร่อยและมีไข่นั้นท่านหวาง ท่าน Song Yan ก็สอนวิธีว่าต้องดูอย่างไรเช่น พลิกตรงใต้ฝ่าท้อง หากเป็นสามเหลี่ยมเล็กๆ คือตัวผู้จะไม่มีไข่ ถ้าเป็นสามเหลี่ยมใหญ่สีแดงเรื่อๆ แสดงว่าภายในมีไข่ มีกรรมวิธีในการรับประทานเป็นพิเศษ มีเครื่องมือ 2 แบบ คือใช้กดและใช้ทุบ ส่วนท่านสงวนก็ไม่น้อยหน้า ก่อนรับประทานปูขนท่านได้อ่านวารสารของภัตตาคารแห่งนี้และในฐานะผู้เชี่ยวชาญเครื่องหมายการค้า ท่านสงวนก็เล่าว่าปีนี้แหล่งกำเนิดปูขนที่เมืองๆ หนึ่งใกล้กับเซี่ยงไฮ้ (ผู้เขียนจำชื่อเมืองไม่ได้เพราะเรียกภาษาจีนยาก) ได้ทำสัญญลักษณ์ว่า ปูขนของแท้กล้ามปู 2 ข้างจะมีพลาสติกสีเงินหมุนล็อกไว้ และมีเส้นพลาสติกบันทึกเครื่องหมายการค้าพาดระหว่างกล้ามปูทั้งสองข้างก่อนส่งออกมาจากแหล่งผลิต เพื่อยืนยันว่าเป็นของแท้ เนื่องจากมีการแอบอ้างปลอมว่าเป็นปูขนจากเมืองนี้ส่งไปขายถึง 6-7 เท่าของปริมาณการผลิต การส่งออกที่แท้จริงเกินการผลิตของแหล่งต้นกำเนิด ท่านสงวนเล่าเสร็จก็เลาะเอาพลาสติกยี่ห้อและบทความที่อ่านจะนำไปเขียนสนุกๆ ให้อ่านเล่นในวารสารราชบัณฑิตยสถาน หลังจากนั้นไทยชิมก็นั่งทุบเจาะเอาเนื้อปูมาทานอย่างละ 1 ตัวต่อ 1 ท่าน จนเสร็จกระบวนการชิมปูขนของแท้ที่เมืองเซี่ยงไฮ้

เวลา 14.30 น. ก็นั่งรถประจำทางเล็กๆ ภายในสนามบินกลับมารอออกตั๋วเครื่องบินที่เคาน์เตอร์ คณะของเราต้องขอบคุณความประทับใจไม่รู้ลืมของการบริการของการบินไทยนับจากคุณซู สุนิดา พันธ์กระวี จนถึงพนักงานการบินไทยทุกคนที่เซี่ยงไฮ้ไม่ว่าฝ่ายออกตั๋ว ฝ่ายบริการ เพราะเราทั้ง 4 คน ได้ตั๋วเครื่องบินครบและนั่ง Business Class กลับได้ทันท่วงที งานนี้ต้องขอชมท่านสงวนที่ติดตามทุกวันนับจากก้าวแรกที่เหยียบเมืองเซี่ยงไฮ้ เพราะท่านเคยมีประสบการณ์ตกเครื่องบิน และต้องแกร่วรอแล้วรออีกกว่าจะได้บินกลับไทย เที่ยวบิน TG 665 จึงมีผู้โดยสารเต็มอัตราทุกที่นั่งโดยความเสียสละของพนักงานต้อนรับที่ทำงานอย่างหนัก

8 วันที่จีนให้ประสบการณ์ผู้เขียนทั้งวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา การรู้จักจีน และกลับมาศึกษาไทย ช่วยให้เห็นภาพแตกต่าง จุดที่ควรคิดมาปรับพัฒนา ผู้เขียนประทับใจมากที่สุดในสถานที่หลายแห่งของจีนที่ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก สำหรับแห่งสุดท้ายคือวัดตามลัทธิเต๋าที่ตั้งที่เมือง Lao Shan ใกล้กับเมืองชิงเต่าเป็นที่ผู้เขียนเข้าใจว่า หากผู้อ่านมาโดยมีมัคคุเทศก์กับกลุ่มบริษัทท่องเที่ยวเขาคงไม่พาท่านไป เพราะวัดแห่งนี้ต้องการความสงบ รักษาสภาพแวดล้อมอย่างดีเยี่ยม ท่านจะได้เห็นต้นไม้นานาชนิดอายุยืนเป็น 1,000 ปีขึ้นไป โดยเฉพาะต้นแปะก้วยอายุเกือบ 2,000 ปี สภาพภายในวัดเย็นเยือก ไม่มีการตกแต่งอะไรมากนัก มีรูปปั้นของพระที่ลัทธิเต๋าให้ความเชื่อเกี่ยวกับ ดิน น้ำ อากาศที่ยังให้ชีวิตมนุษย์อยู่ได้ หลักของลัทธินี้

จึงต้องเคารพและให้ความสำคัญในการรักษาธรรมชาติ ใครก็ตามที่ไปจังหวัดอุดรธานี ไปนมัสการหลวงตามหาบัว ภายในวัดของท่านวิเวกสงบ มีกระรอก ไก่วิ่งเล่นเต็มไปหมด มีต้นไม้หนาทึบร่มครึ้ม วัดตามลัทธิเต๋าแห่งนี้ก็เช่นกันเพียงแต่ต้นไม้ของเขาอายุยืนเป็น 1,000 ปีขึ้นไป เขาอยู่กับธรรมชาติ การบำรุงรักษาและเคารพสิ่งแวดล้อมที่ดีทำให้อากาศบริสุทธิ์ ดูแลความอุดมสมบูรณ์ของดินให้มนุษย์เพาะพันธุ์พืชได้ มีการเกษตรกรรมที่ดี เพื่อให้คนยังชีพจนทุกวันนี้ ก็เพราะพระเจ้าแห่งธรรมชาติตามหลักลัทธิเต๋า ถ้าผู้อ่านมีโอกาสไปเมืองชิงเต่า อย่าลืมไปวัดที่สร้างขึ้นตามลัทธิเต๋าแห่งนี้ให้ได้ ท่านจะเข้าใจว่า มนุษย์ในอดีตเขาบูชารักและหวงแหนธรรมชาติที่เขาต้องอยู่ด้วยอย่างไร

ผู้เขียนต้องจบการเล่าเรื่องของจีนเฉพาะ 4 เมืองเล็กๆ นี้ ในส่วนที่ได้พบเห็น และหวังให้ผู้อ่านศึกษาเขียนเพิ่มเติมแลกเปลี่ยนเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย เวลาไปทัศนศึกษา หรือสัมมนางานเกี่ยวกับศาลของประเทศอื่นๆ บ้างเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ มุมมองที่จะเกิดการพัฒนา และสร้างสรรต่อไป

ออกแบบ – จัดพิมพ์ โดย เบสท์ กราฟฟิค เพรส โทร. 02-6931382-4